

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.10.8.2025

Pani Magdalena Łacna
Burmistrz Miasta Bochnia
Urząd Miasta Bochnia
ul. Kazimierza Wielkiego 2
32-700 Bochnia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**P/25/064 Funkcjonowanie spółek komunalnych w województwie małopolskim
oraz sprawowanie nad nimi nadzoru właścicielskiego**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Bochnia, ul. Kazimierza Wielkiego 2, 32-700 Bochnia (dalej: Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Magdalena Łacna, Burmistrz Miasta Bochnia, od dnia 7 maja 2024 r. (dalej: Burmistrz). W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Stefan Kolawiński, Burmistrz Miasta Bochnia, od dnia 14 grudnia 2010 r. do dnia 7 maja 2024 r. (dalej: Były Burmistrz). (akta kontroli str. 3-17)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi. 2. Kształtowanie wynagrodzeń członków zarządów i rad nadzorczych oraz wybieranie członków rad nadzorczych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2022-2024, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą NIK
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Krakowie
Kontroler	Tadeusz Woźniak, Specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/77/2025 z 22 kwietnia 2025 r. oraz upoważnienie do kontroli nr LKR/121/2025 z 15 września 2025 r. (akta kontroli str. 1-2, 1824-1825)

---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2022-2024 Burmistrz sprawował nadzór właścicielski nad trzema spółkami ze 100% udziałem Gminy Miasta Bochnia³, niemniej jednak nie we wszystkich przypadkach dochowano należytej staranności przy wykonywaniu tych zadań. W Urzędzie nie opracowano procedur nadzoru właścicielskiego nad spółkami, przy czym dokumentowano działania Burmistrza wykonującego uprawnienia zgromadzenia wspólników spółek. Urząd miał wiedzę o sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek komunalnych, która była stabilna. Pomimo że w latach 2022-2024 podwyższano kapitał zakładowy spółek poprzez wniesienie wkładów niepieniężnych w postaci środków trwałych, to Burmistrz nie przygotował i nie skierował do Rady Miasta projektu uchwały dotyczącej ustalenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Gminę Miasta Bochnia⁴, tj. uchwały o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁵. Sprawowany nadzór właścicielski nad spółkami komunalnymi nie był w pełni skuteczny, ponieważ dopuszczono i akceptowano prowadzenie przez BZUK działalności wykraczającej poza zadania własne Gminy i sferę użyteczności publicznej, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej⁶ w związku z art. 9 ust. 2 i 4 usg, jak również poza obszarem administracyjnym Gminy, pomimo braku zawarcia porozumień międzygminnych, o których mowa w art. 74 ust. 1 i 2 usg.

W ocenie NIK prawidłowo, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁷, określono poziom wynagrodzenia członków zarządów spółek oraz prowadzono działania w zakresie wyłaniania kandydatów do rad nadzorczych. Burmistrz, działając jako zgromadzenie wspólników spółek, nie określił w uchwałach w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu wag celów zarządczych oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów realizacji i rozliczania tych celów, co było niezgodne z art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach. NIK jako działanie nierzetelne ocenia przyznanie Radzie Nadzorczej uprawnienia do zawierania z członkiem zarządu umowy o zakazie konkurencji obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji w MPWiK i w MPEC w związku z brakiem konkurencji dla tych spółek na lokalnym rynku usług wodociągowo-kanalizacyjnym i ciepłowniczym.

Ponadto miesięczne wynagrodzenie Przewodniczącego Rady Nadzorczej w każdej ze spółek zostało ustalone niezgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach w związku ze zwiększeniem o 20% wartości wynagrodzenia miesięcznego członka rady nadzorczej, podczas gdy ustawowy limit takiej podwyżki został określony na poziomie 10%. Wskazane uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej nie zostały

---

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę w formie opisowej.

³ Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o. (dalej: BZUK), Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Sp. z o.o. (dalej: MPWiK), Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (dalej: MPEC). Dalej: spółki komunalne lub spółki.

⁴ Dalej: Gmina.

⁵ Dz.U. z 2025 r. poz. 1153, dalej: usg.

⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 679, dalej: ugk.

⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm., dalej: ustawa o wynagrodzeniach.

opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej⁸, co stanowiło brak wypełnienia obowiązku określonego w art. 11 tej ustawy. W przypadku wszystkich trzech spółek nie podjęto działań mających na celu określenie, w drodze uchwały zgromadzenia wspólników lub w umowie spółki, wymogów, jakie musi spełniać kandydat na członka zarządu tych spółek, co stanowiło naruszenie art. 10a ust. 7 ugk.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi
Opis stanu faktycznego	1.1. Gmina Miasta Bochnia posiadała 100% udziałów w następujących jednoosobowych spółkach¹⁰: a) MPWiK – wysokość kapitału zakładowego na 31 grudnia 2021, 2022, 2023 i 2024 wynosiła odpowiednio 49 924,0 tys. zł, 51 183,5 tys. zł, 51 183,5 tys. zł i 51 454,5 tys. zł. W ww. okresie wzrost kapitału zakładowego wyniósł 1 530,5 tys. zł, tj. 3,07%. b) BZUK – kapitał zakładowy w okresie od 31 grudnia 2021 do końca 2024 nie ulegał zmianie i wynosił 6 397,5 tys. zł. c) MPEC – wysokość kapitału zakładowego na koniec 2021 wynosiła 4 261,0 tys. zł. W roku 2022 uległ podwyższeniu do wysokości 4 301,5 tys. zł (wzrost o 40,5 tys. zł, tj. o 0,95%) i na takim poziomie pozostawał do końca 2024 r. Łączne udziały Gminy w spółkach wynosiły na koniec 2021 i 2024 r. odpowiednio 60 582,5 tys. zł i 62 153,5 tys. zł. W ww. okresie łączny wzrost kapitału zakładowego w ww. trzech spółkach wyniósł 1 571,0 tys. zł, tj. 2,59%. (akta kontroli str. 18-64) Gmina posiadała także 100 akcji o łącznej wartości 10 tys. zł w Tarnowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., co stanowiło 0,04% udziału w kapitale tej spółki. (akta kontroli str. 257-293) 1.2. W Regulaminie Organizacyjnym przyjętym Zarządzeniem¹¹ Burmistrza Miasta z dnia 30 grudnia 2024 r., który zaczął obowiązywać z dniem 1 stycznia 2025 r., oraz w poprzednio obowiązującym regulaminie organizacyjnym¹² nie wydzielono komórki organizacyjnej, do zadań której należało wykonywanie czynności związanych z nadzorem właścicielskim nad funkcjonowaniem spółek z udziałem gminy. Schemat organizacyjny wskazywał na bezpośrednie

⁸ Dalej: BIP.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Spółka jednoosobowa - spółka kapitałowa, której wszystkie udziały albo akcje należą do jednego wspólnika albo akcjonariusza

¹¹ Zarządzenie Nr 54/K/24

¹² Poprzednio (tj. do 31 grudnia 2024 r.), obowiązywał Regulamin Organizacyjny nadany zarządzeniem Nr 42/K/18 Burmistrza Miasta Bochnia z dnia 27 grudnia 2018 r. zmieniany zarządzeniami Nr 38/K/19 z dnia 31 października 2019 r.; Nr 8/K/20 z dnia 12 lutego 2020 r.; Nr 8/K/22 z dnia 1 kwietnia 2022 r.; Nr 4/K/23 z dnia 10 marca 2023 r.; Nr 15/K/23 z dnia 29 grudnia 2023 r.; Nr 14/K/24 z dnia 18 marca 2024 r.; 24/K/24 z dnia 31 maja 2024 r.; Nr 26/K/24 z dnia 3 czerwca 2024 r.; Nr 29/K/24 z dnia 1 lipca 2024 r.

podporządkowanie spółek Burmistrzowi. Zadań, uprawnień i obowiązków związanych z nadzorem nie przypisano również żadnemu pracownikowi. Przypisane Głównemu specjalście Wydziału Ogólnego (m.in. zadania w zakresie przygotowania projektów uchwał, protokołowanie zgromadzeń wspólników, prowadzenie zbioru uchwał) oraz Sekretarzowi Gminy (zadania w zakresie nadzoru nad wydziałem ogólnym i tym samym zadaniami realizowanymi przez Głównego specjalistę) nie zawierały elementów nadzorczych, a skupione były przede wszystkim na obsłudze administracyjnej i organizacyjnej zgromadzenia wspólników spółek. Wśród gromadzonej w Urzędzie dokumentacji spółek znajdowały się m.in. protokoły zgromadzenia wspólników, sprawozdania zarządów z działalności spółek, sprawozdania finansowe, sprawozdania z działalności rady nadzorczej oraz dokumentacja dotycząca powołania członków rad nadzorczych. Urząd nie opracował żadnego dokumentu o charakterze wewnętrznym, dotyczącym zasad sprawowania nadzoru właścicielskiego. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 65-228,633-639, 827)

W Urzędzie nie prowadzono udokumentowanych analiz działalności spółek komunalnych, w szczególności w zakresie ich bieżącej sytuacji ekonomiczno-finansowej.

(akta kontroli str. 822-824)

Burmistrz wyjaśniła, że *brak takich analiz wynikał z przyjętego w tamtym okresie modelu nadzoru właścicielskiego, który opierał się przede wszystkim na analizie dokumentacji przekazywanej przez spółki, w tym rocznych sprawozdań finansowych(...). W Urzędzie nie obowiązywały wewnętrzne regulacje nakładające wymóg prowadzenia cyklicznych, sformalizowanych analiz sytuacji spółek. (...) dostępne informacje pozwalały na bieżącą ocenę sytuacji ekonomicznej spółek oraz podejmowanie decyzji właścielskich w sposób adekwatny do potrzeb (...)* Obecnie podejmowane są działania mające na celu usystematyzowanie procesu monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek z udziałem Gminy, w tym opracowanie stosownych procedur wewnętrznych. Celem tych działań jest wzmocnienie nadzoru właścicielskiego oraz zwiększenie przejrzystości funkcjonowania spółek komunalnych. Ponadto Burmistrz wyjaśniła, że *W pierwszym roku obecnej kadencji skoncentrowała się na uporządkowaniu funkcjonowania Urzędu. W kolejnych latach priorytetem będzie m.in. konsekwentne budowanie odpowiedzialnego i transparentnego modelu zarządzania majątkiem komunalnym, w tym wypracowanie standardów planowania i sprawozdawczości we wszystkich spółkach miejskich (...).*

(akta kontroli str. 822-824)

1.3. Analiza sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek w latach 2022, 2023 i 2024, że:

- działalność spółek przynosiła zyski netto, który wyniosły w latach 2022, 2023 i 2024 odpowiednio:
  - w przypadku BZUK: 420,0 tys. zł, 15,0 tys. zł i 333,0 tys. zł; przy czym spółka ta zrealizowała stratę z podstawowej działalności operacyjnej w 2023 r. w wysokości 342 tys. zł,

- w przypadku MPWiK: 499,48 tys. zł, 1 950,01 tys. zł i 4 676,86 tys. zł, przy czym spółka ta zrealizowała straty z podstawowej działalności operacyjnej w tym okresie w wysokości odpowiednio: 4 889,7 tys. zł w 2022 r., 4 005,8 tys. zł w 2023 r. oraz 1 351,6 tys. zł,
- w przypadku MPEC: 126,33 tys. zł, 423,21 tys. zł i 557,31 zł, przy czym spółka ta zrealizowała stratę z podstawowej działalności operacyjnej w 2023 r. w wysokości 334,9 tys. zł.

Zobowiązania spółek w latach 2022-2024 wyniosły odpowiednio: 9 999 tys. zł (w tym krótkoterminowe stanowiły 93,86%), 24 430 tys. zł (w tym krótkoterminowe 98,33%), 9 580 tys. zł (w tym krótkoterminowe 97,87%). Zadłużenie Miasta wyniosło w latach 2022-2024 odpowiednio: 43 703,5 tys. zł, 38 897,6 tys. zł, 33 906, 7 tys. zł. Zobowiązania spółek w stosunku do zadłużenia Miasta stanowiły w tym okresie odpowiednio 22,8%, 62,8%, 28,2%. Spółki posiadały w analizowanym okresie zobowiązania krótkoterminowe, które w latach objętych kontrolą wynosiły odpowiednio: w BZUK 2 382 tys. zł, 2 126 tys. zł 2 514 tys. zł; w MPWiK 3 371,95 tys. zł 17 691,29 tys. zł, 2 887,66 tys. zł; w MPEC 3 632 tys. zł, 4 204,39 tys. zł i 3 974,35 tys. zł. W poszczególnych latach ogólne zobowiązania krótkoterminowe trzech spółek wyniosły odpowiednio: 9 385,95 tys. zł, 24 021,68 tys. zł i 9 376,01 tys. zł i przewyższały w każdym roku zadłużenie krótkoterminowe Gminy, które wynosiło odpowiednio 4 808,7 tys. zł, 4 955,2 tys. zł, 5 015,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 619,1826-184)

Raporty o stanie gminy będące podstawą podjęcia uchwał w sprawie udzielenie Burmistrzowi Miasta wotum zaufania za lata 2022, 2023 i 2024 zawierały każdorazowo rozdział poświęcony działalności spółek komunalnych. Informacje zawarte w raporcie zawierały m.in. informacje o wysokości budżetu, kosztach ponoszonych przez spółki oraz realizowanych zadaniach statutowych i inwestycjach.

(akta kontroli str. 1775-1810)

Zgromadzenia Wspólników¹³ w latach 2022-2024 podejmowały uchwały w sprawie: zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności spółek, zatwierdzenia bilansu spółki oraz rachunku zysków i strat oraz w sprawie udzielenia zarządom spółek absolutorium. W podejmowanych uchwałach każdorazowo zatwierdzano przedkładane przez zarządy spółek dokumenty, jednocześnie udzielając im absolutorium.

(akta kontroli str. 543-618)

Analiza wybranych wskaźników bilansowych w trzech spółkach w latach 2022 - 2024 wykazała, że:

- Wartość wskaźnika bieżącej płynności finansowej¹⁴ w poszczególnych spółkach wynosiła:
  - BZUK – w 2022 r. 2,27, w 2023 r. 2,93, w 2024 r. 2,82,
  - MPWiK – w 2022 r. 18,79, w 2023 r. 3,44, w 2024 r. 17,28,
  - MPEC – w 2022 r. 2,97, w 2023 r. 2,71, w 2024 r. 2,97,
 co oznaczało, że spółki posiadały płynność finansową i nie miały problemów ze spłatą bieżących zobowiązań. Bardzo wysokie wartości tego wskaźnika

¹³ Dalej: ZW.

¹⁴Wyliczony wg wzoru = aktywa obrotowe : zobowiązania krótkoterminowe.

w MPWiK w roku 2022 i 2024 na poziomie odpowiednio 18,79 i 17,28 świadczą o dużej nadpłynności, która była wynikiem posiadania środków pieniężnych pochodzących m.in. z wypracowywanych zysków netto.

– Wartość stopy zadłużenia aktywów¹⁵ w poszczególnych spółkach wynosiła:

- BZUK – w 2022 r. 0,44, w 2023 r. 0,45, w 2024 r. 0,44,
- MPWiK – w 2022 r. 0,36, w 2023 r. 0,47, w 2024 r. 0,36,
- MPEC – w 2022 r. 0,30, w 2023 r. 0,32, w 2024 r. 0,29.

We wszystkich analizowanych spółkach wskaźnik ten osiągał wartość poniżej 0,5, co wskazuje na niski poziom finansowania aktywów za pomocą kapitałów obcych (zobowiązań).

– Wartość wskaźnika produktywności majątku¹⁶ - najwyższy poziom wskaźnika wykazywały BZUK w latach 2022, 2023, 2024 odpowiednio 199,30, 193,55, 206,20. Niski poziom wskaźnika (z tendencją wzrostową) występował w MPWiK odpowiednio 16,20, 18,81 i 24,22. Natomiast w MPEC wskaźnik ten osiągał poziom odpowiednio 84,18, 103,33 i 94,21.

– Wartość wskaźnika ogólnej oceny finansowej¹⁷ w poszczególnych spółkach wynosiła:

- BZUK – w 2022 r. 1,05, w 2023 r. 1,23, w 2024 r. 1,53,
- MPWiK – w 2022 r. 1,33, w 2023 r. 0,89, w 2024 r. 1,27,
- MPEC – w 2022 r. 5,41, w 2023 r. 5,08, w 2024 r. 6,47.

W analizowanych spółkach wskaźnik miał tendencję wzrostową (z wyjątkiem spadku w 2023 r. w MPWiK). Wzrost wskazuje na poprawę ogólnej sytuacji finansowej analizowanych spółek.

– Wartość wskaźnika stopnia zużycia majątku trwałego¹⁸ w poszczególnych spółkach wynosiła:

- BZUK – w 2022 r. 0,59, w 2023 r. 0,63, w 2024 r. 0,66,
- MPWiK – w 2022 r. 0,56, w 2023 r. 0,61, w 2024 r. 0,65,
- MPEC – w 2022 r. 0,79, w 2023 r. 0,79, w 2024 r. 0,81.

Wartości wskaźnika świadczą o niepełnym zużyciu majątku trwałego, przy czym w przypadku każdej ze spółek wartości te wzrosły w tym okresie, co świadczy o tym, że wartość przeprowadzonych inwestycji nie pokryła poziomu amortyzacji majątku.

– Wartość wskaźnika rentowności sprzedaży brutto¹⁹ w poszczególnych spółkach wynosiła:

- BZUK – w 2022 r. 0,25%, w 2023 r. (-) 1,45%, w 2024 r. 0,03%,
- MPWiK – w 2022 r. (-) 20,34%, w 2023 r. (-) 15,41%, w 2024 r. (-) 4,6%,
- MPEC – w 2022 r. 2,83%, w 2023 r. (-2,13%), w 2024 r. 1,86%.

Wskaźnik w MPWiK miał wartość ujemną we wszystkich latach, przy czym w 2024 r. stosunek straty ze sprzedaży do przychodów był niższy niż w poprzednich latach. W przypadku MPEC i BZUK tylko w roku 2023 wystąpił w ww. spółkach pewien niewielki regres (poziomy wskaźnika w ww. spółkach spadły do poziomu ujemnego).

---

¹⁵ Wyliczony wg wzoru = zobowiązania i rezerwy na zobowiązania : suma aktywów.

¹⁶ Wyliczony wg wzoru = przychody ogółem : aktywa ogółem.

¹⁷ Wyliczony wg wzoru = [(kapitał własny : kapitał obcy) : (majątek trwały : majątek obrotowy)]. Wzrost wskaźnika oznacza pozytywną tendencję w sytuacji majątkowej i finansowej przedsiębiorstwa.

¹⁸ Wyliczony wg wzoru = (wartość brutto aktywów trwałych - wartość netto aktywów trwałych) : wartość brutto aktywów trwałych.

¹⁹ Wyliczony wg wzoru = zysk (strata) ze sprzedaży : przychody netto ze sprzedaży x 100 (w %).

- Wartość wskaźnika rentowności sprzedaży netto²⁰ w poszczególnych spółkach wynosiła:
  - BZUK – w 2022 r. 1,79%, w 2023 r. 0,06%, w 2024 r. 1,27%,
  - MPWiK – w 2022 r. 2,08%, w 2023 r. 7,5%, w 2024 r. 15,92%,
  - MPEC – w 2022 r. 1,02%, w 2023 r. 2,69%, w 2024 r. 3,84%.

Rentowność dla MPWiK i MPEC wykazywała tendencją rosnącą. W przypadku BZUK wskaźnik wykazywał nieregularność (w 2023 wystąpiła najniższa jego wartość).

- nadwyżka finansowa²¹ w poszczególnych spółkach wynosiła:
  - BZUK – w 2022 r. 1 669 tys. zł, w 2023 r. 918 tys. zł, w 2024 r. 1 183 tys. zł,
  - MPWiK – w 2022 r. 9 908 tys. zł, w 2023 r. 11 284 tys. zł, w 2024 r. 13 868 tys. zł,
  - MPEC – w 2022 r. 993 tys. zł, w 2023 r. 1 153 tys. zł, w 2024 r. 1 183 tys. zł.

Wszystkie analizowane przedsiębiorstwa wykazywały nadwyżki finansowe, a największy ich poziom zanotował MPWiK w 2024 r.

(akta kontroli str. 620-629)

W dniu 21 lutego 2023 r. Gmina zawarła umowę ze spółką EQUITY ADVISORS, której przedmiotem było wykonanie analizy sytuacji finansowej trzech spółek BZUK, MPWiK, MPEC oraz zasadności ekonomicznej ich połączenia. Opracowanie zostało odebrane w dniu 28 kwietnia 2023 r. Analiza wskazała na niezasadność połączenia spółek.

(akta kontroli str. 294-453, 657-662)

Burmistrz wyjaśniła, że temat konsolidacji spółek został zawarty w ramowym planie pracy Rady Miasta Bochnia na 2023 rok i został przyjęty Uchwałą nr LI/511/22 z dnia 29 grudnia 2022 r. (...) W obecnej kadencji temat połączenia spółek komunalnych ani innej formy ich restrukturyzacji nie był przedmiotem analiz ani decyzji, w związku z czym brak jest dokumentacji dotyczącej takich działań. Temat ten jednak będzie przedmiotem rozważań w przyszłości, w zależności od potrzeb gminy oraz uwarunkowań organizacyjnych i finansowych.

(akta kontroli str. 650-654)

Były Burmistrz zaznał, że Rada Miasta wnioskowała o przygotowanie tego rodzaju opracowania. Wiec zostało ono zlecone. Opracowanie zaspokoilo oczekiwania radnych i pozwoliło rozwiązać wątpliwości dotyczące celowości połączenia Spółek.

(akta kontroli str. 985-993)

W latach 2022-2024 w Urzędzie nie zidentyfikowano ważnych dla bezpieczeństwa publicznego i będących w posiadaniu lub użytkowaniu nadzorowanych spółek komunalnych zakładów, obiektów i urządzeń, mających istotne znaczenie dla funkcjonowania aglomeracji miejskich, których zniszczenie lub uszkodzenie może stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, o których mowa w art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie osób i mienia²² oraz nie podejmowano działań na rzecz wpisania ich do ewidencji

²⁰ Wyliczony wg wzoru = zysk (strata) netto : przychody netto ze sprzedaży x 100 (w %)

²¹ Tak zwany *cash flow* obliczony wg wzoru = zysk netto + amortyzacja.

²² Dz.U. z 2025 r. poz. 532. Dalej: ustawa o ochronie osób i mienia.

obszarów i obiektów podlegających obowiązkowej ochronie, o której mowa w art. 5 ust. 5 tej ustawy.

Były Burmistrz wyjaśnił, że: *Rozmowy dotyczące infrastruktury ważnej dla bezpieczeństwa publicznego były prowadzone w szczególności z Prezesami MPWiK i MPEC. Nie wiem czy Prezesi podejmowali oficjalne działania dotyczące wpisania tych obiektów infrastrukturalnych do ewidencji obszarów i obiektów podlegających obowiązkowej ochronie, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy o ochronie osób i mienia. Osobiście nie przypominam sobie, bym w ramach nadzoru kierował do Prezesów sugestie dotyczące podjęcia takich działań.*

(akta kontroli str. 1849-1850)

W odpowiedzi na pytanie dotyczącego posiadania wiedzy na temat sposobu zabezpieczenia przez nadzorowane spółki ich obszarów, obiektów i urządzeń, wyjaśnił, że *miałem taką wiedzę. W rozmowach przede wszystkim z Prezesem MPWiK, jak również z pozostałymi, tematy te były poruszane. Wiedziałem, że na terenie każdej ze spółek funkcjonuje całodobowy dyżur pracowniczy.*

(akta kontroli str. 1849-1850)

W 2025 r. w Urzędzie podjęto działania w zakresie rozpoznania, czy na terenie Miasta znajdują się obiekty będące w posiadaniu lub użytkowaniu nadzorowanych spółek komunalnych, które powinny zostać objęte obowiązkową ochroną zgodnie z art. 5 ustawy o ochronie osób i mienia. Burmistrz wyjaśniła, że *analizy oraz ewentualne działania w kierunku wpisu do ewidencji będą następowały zgodnie z wynikami przeprowadzonej oceny zagrożeń i po uzgodnieniu ze spółkami odpowiedzialnymi za eksploatację obiektów. (...) Prowadzone analizy są konsekwencją pisma Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 13 maja 2025 r. dotyczącego obowiązkowej ochrony mającej istotne znaczenie dla funkcjonowania aglomeracji miejskich. W piśmie zwrócono się z prośbą o dokonanie analizy istnienia na administrowanym przez Urząd obszarze obiektów podlegających obowiązkowej ochronie, zgodnie z dyspozycją art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie osób i mienia. Burmistrz wskazała również, że w wyniku rozmów z Prezesami spółek MPWiK i MPEC, w dniu 9 września 2025 r. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Sp. z o.o. złożyło do Wojewody Małopolskiego wniosek o wpis obiektów Spółki do Ewidencji obszarów, obiektów i urządzeń podlegających obowiązkowej ochronie na terenie województwa małopolskiego(...). W przypadku MPEC, na dzień 29 października 2025 r., trwa analiza, które z obiektów przedsiębiorstwa powinny zostać objęte wpisem do ewidencji (...) analogicznie jak w przypadku MPWiK, złożenie wniosku przez MPEC jest planowane.*

W dniu 15 października 2025 r. Wojewoda Małopolski wydał decyzję o wpisaniu do ewidencji obiektów należących do MPWiK.

(akta kontroli str. 517-530, 650-651, 663-669, 1761-1766)

1.4. W Urzędzie nie obowiązywały sformalizowane wewnętrzne procedury udzielania spółkom komunalnym świadczeń związanych z ich finansowym zasilaniem i wspieraniem, w tym procedury podwyższania kapitału zakładowego spółki. Burmistrz wyjaśniła, że *brak wdrożenia tego typu wewnętrznych uregulowań wynikał z obiektywnych i uzasadnionych przesłanek odnoszących się zarówno do praktyki funkcjonowania gminy, jak i obowiązujących regulacji prawnych. W okresie*

objętym kontrolą Gmina nie podejmowała działań polegających na dokapitalizowaniu spółek komunalnych w formie pieniężnej. Spółki funkcjonujące z udziałem gminy nie występowały z wnioskami o takie wsparcie, a ich sytuacja finansowa pozwalała na samodzielną realizację powierzonych im zadań. Wobec braku przypadków stosowania tego rodzaju instrumentów wsparcia, nie zaistniała praktyczna potrzeba tworzenia sformalizowanych procedur. (...) W analizowanym okresie działania o charakterze wsparcia miały wyłącznie charakter niepieniężny, incydentalny i ograniczały się do wnoszenia do spółek w formie aportu nieruchomości bądź środków trwałych wykorzystywanych do realizacji działalności statutowej. Każdy z tych przypadków był rozpatrywany indywidualnie, na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących. Z uwagi na jednostkowy charakter takich działań, nie zaszła potrzeba opracowywania odrębnych procedur o charakterze systemowym (...) Przyjęty sposób działania pozwalał gminie na zachowanie elastyczności decyzyjnej oraz indywidualne podejście do każdej sprawy, z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań finansowych, majątkowych oraz celowości i efektywności gospodarowania środkami publicznymi. W Urzędzie nie opracowywano rocznych ani wieloletnich planów udzielania spółkom komunalnym z udziałem gminy wsparcia finansowego, w tym w postaci podwyższenia kapitału zakładowego, dopłat lub innych form pomocy przyznawanej z majątku komunalnego.

(akta kontroli str. 642-643)

W okresie objętym kontrolą podwyższenie kapitału zakładowego spółek komunalnych nastąpiło wyłącznie poprzez wniesienie wkładów niepieniężnych – aportu w postaci środków trwałych, tj. budowli (m.in. infrastruktura sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej) oraz w postaci prawa własności nieruchomości. Burmistrz wyjaśniła, że spółki komunalne nie realizowały projektów inwestycyjnych, które wymagałyby wcześniejszego zwiększenia kapitału zakładowego ze strony Gminy. W związku z powyższym nie były sporządzane analizy w zakresie zasadności tych zmian oraz nie dokonywano oceny opłacalności lub efektywności planowanych działań inwestycyjnych jako podstawy podwyższenia kapitału zakładowego. (...) Działania te inicjowane były na podstawie wniosków składanych przez zarządy spółek, w których wskazywano celowość i potrzebę wniesienia danego składnika majątkowego. Wnioski te były poddawane wstępnej analizie przez właściwy wydział merytoryczny Urzędu Miasta Bochnia. Badano zgodność wniosku z przepisami prawa oraz polityką miasta, weryfikowano również stan prawny i techniczny nieruchomości. Następnie wnioski kierowano do Komisji Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Rady Miasta Bochnia celem zaopiniowania przed przedstawieniem projektu uchwały organowi stanowiącemu. Gmina w okresie objętym kontrolą przekazywała spółkom kapitał w formie wniesienia wkładu niepieniężnego (aportu w postaci prawa własności nieruchomości). Nie dokonywano zwiększenia kapitału poprzez przekazywanie środków finansowych np. w celu realizacji konkretnych inwestycji, co powodowałoby potrzebę prowadzenia monitoringu wykorzystania przez Spółkę udzielonego jej wsparcia – poprzez analizę zgodności wykorzystania z celem, na jaki środki zostały przeznaczone. Wskazała również, że działanie to nie miało charakteru pomocy publicznej, gdyż MPWiK Sp. z o.o. wykonuje zadania w zakresie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, a przekazanie majątku służyło realizacji

obowiązków własnych gminy. Operacja miała charakter neutralny ekonomicznie i pozostawała w zgodzie z zasadami rynkowymi.

(akta kontroli str. 642-643,1755-1757)

Gmina wносиła wkłady niepieniężne w łącznej wysokości 443 245,83 zł na pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego MPWiK, tj.:

- a) Na wniosek MPWiK, Uchwałą²³ z dnia 28 kwietnia 2022 r. Rady Miasta Bochnia z dnia 28 kwietnia 2022 r. – dokonano zwiększenia kapitału tej spółki w postaci wkładu niepieniężnego, tj. prawa własności zabudowanej nieruchomości komunalnej zlokalizowanej w Bochni przy ul. Targowej 2. Wartość wniesionego kapitału wyniosła 172 131,00 zł. W zamian za wniesiony wkład Gmina objęła 344 udziały w podwyższonym kapitale zakładowym.
- b) Zarządzeniem²⁴ Burmistrza z dnia 5 grudnia 2024 r. dokonano zwiększenia kapitału zakładowego MPWiK poprzez wniesienie wkładu niepieniężnego w postaci środków trwałych, tj. budowli - infrastruktury sieci wodociągowych i sieci kanalizacji sanitarnych. Wartość wniesionego aportu wyniosła 271 114,83 zł. W zamian za wniesiony wkład Gmina objęła 542 udziały w podwyższonym kapitale zakładowym.

Burmistrz decyzją z dnia 26 kwietnia 2024 r. ze względu na ważny interes podatnika umorzyła BZUK zaległą ratę podatku od nieruchomości za miesiąc kwiecień 2024 r. w wysokości 14 479,00 zł - należność główna; 11,00 zł - odsetki.

(akta kontroli str. 715-806)

Burmistrz wyjaśniła, że zastosowana ulga stanowiła pomoc *de minimis*, udzieloną zgodnie z przepisami Rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 2023, poz. 2832).

(akta kontroli str. 1755-1757)

Przy podwyższaniu kapitału zakładowego spółek poprzez wniesienie aportem prawa własności nieruchomości oraz środków trwałych (sieci kanalizacyjnych oraz wodociągowych) w latach 2020 - 2022, Rada Miasta Bochnia każdorazowo podejmowała uchwałę wyrażającą zgodę na wniesienie do spółki wkładu niepieniężnego (aportu). Natomiast w 2024 r. przy wniesieniu do spółek aportów w postaci środków trwałych (niebędących nieruchomościami) uchwały Rady Miasta Bochnia nie były podejmowane. Burmistrz wyjaśniła, że *rezygnacja z podejmowania uchwał w latach 2024 i 2025 wynikała z analizy bieżących orzeczeń sądów administracyjnych wskazujących na brak ustawowego obowiązku uzyskiwania indywidualnych zgód Rady w takich przypadkach*. Burmistrz nie przedstawił w latach 2022-2024 Radzie Miasta projektu uchwały w przedmiocie

---

²³ Uchwała Rady Miasta Nr XLIII/433/22 w sprawie wniesienia do spółki Gminy Miasta Bochnia MPWiK wkładu niepieniężnego (aportu) w postaci prawa własności zabudowanej nieruchomości komunalnej.

²⁴ Zarządzeniem Burmistrza Nr 328/24 w sprawie przekazania do MPWiK środka trwałego w postaci infrastruktury sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnej.

ustalenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Burmistrza, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g usg. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 644-647, 663-669)

Burmistrz, działając jako Zgromadzenie Wspólników, uchwałą z 2023 r.²⁵ zmienił przeznaczenie części środków zgromadzonych na funduszu rezerwowym MPWiK utworzonym z zysku wypracowanego w latach ubiegłych i przeznaczył je na wypłatę dywidendy w wysokości 23 228,8 tys. zł. Zarząd MPWiK pismem z 12 marca 2024 r. zwrócił się do Burmistrza o zawieszenie wykonania tej uchwały w sprawie wypłaty dywidendy, wskazując m.in., że jej wypłata z funduszu rezerwowego powoduje znaczące ograniczenie możliwości inwestycyjnych MPWiK, gdyż gromadzenie środków jako fundusz rezerwowy spółki miało na celu przygotowanie przedsiębiorstwa do kolejnych, niezbędnych inwestycji rozwojowych i modernizacyjnych, a ich pozbawienie powoduje zagrożenie dla funkcjonowania infrastruktury krytycznej. Prezes Zarządu MPWiK wniósł również, aby w ramach zadań własnych Gmina rozpoczęła proces inwestycyjny dostosowania oczyszczalni ścieków w Bochni do wymogów określonych przepisami ochrony środowiska i rosnących potrzeb aglomeracji bocheńskiej. Burmistrz podtrzymał decyzję o wypłacie dywidendy, o czym poinformował w piśmie z 21 marca 2024 r., wskazując, że *na gruncie niniejszego stanu faktycznego, brak jest podstaw prawnych do zawieszenia wykonania uchwały*. Jednocześnie poinformował, że *Gmina zobowiązuje się dołożyć wszelkich starań, ażeby możliwym pozostawało przestąpienie do wskazywanych w treści ww. pisma planów inwestycyjnych Spółki, o ile ich realizacja pozostawać będzie w zgodzie z celem działalności Spółki i uzasadniona potrzebami użyteczności publicznej*.

(akta kontroli str. 1851-1913)

W odpowiedzi na pytanie o przyczyny podjęcia wskazanej uchwały o wypłacie dywidendy z funduszu rezerwowego MPWiK, pomimo realizacji przez tę spółkę strat z podstawowej działalności operacyjnej, były Burmistrz odpowiedział, że: *Moja decyzja o wypłacie dywidendy w wysokości 23 mln zł była spowodowana tym, że spółka posiadała zgromadzone znaczne aktywa finansowe na swoich kontach. Ww. środki pozwoliły na realizację potrzeb lokalnej społeczności miasta*.

(akta kontroli str. 985-993)

1.5. BZUK zostały powołane umową spółki w dniu 28 grudnia 1994 r. i zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Tarnowie w dniu 3 kwietnia 1995 r. Zgodnie z umową spółka prowadziła działalność w zakresie: oczyszczania miasta i wywozu nieczystości stałych i płynnych, konserwacji i budowy dróg, placów i chodników, zwalczania skutków zimy i gołoledzi, utrzymania i konserwacji zasobów mieszkaniowych gminy, usług remontowo-budowlanych, usług cmentarnych i utrzymania cmentarzy, utrzymania terenów zielonych, transportu miejskiego.

(akta kontroli str. 994-1014)

Z informacji uzyskanych w ramach kontroli NIK P/25/064 przeprowadzanej równolegle w BZUK wynikało, że głównym przedmiotem działalności tej spółki były zadania o charakterze użyteczności publicznej. Ponadto BZUK prowadziły

---

²⁵ Uchwała nr 1/23 z 11 grudnia 2023 r.

także działalność wykraczającą poza działalność w sferze użyteczności publicznej, jak również poza jej obszarem administracyjnym pomimo braku zawarcia porozumień międzygminnych. Przychody z tych działalności stanowiły odpowiednio 4,1% oraz 1,5% wartości przychodów ze sprzedaży tej spółki zrealizowanych w latach 2022-2024. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 1914-1915)

MPWiK powstało z przekształcenia Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Bochni w dniu 27 czerwca 1997 r. i zostało zarejestrowane w KRS przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia dnia 6 marca 2002 r. Zgodnie z umową spółka mogła prowadzić działalność w zakresie m.in.: ujmowania, uzdatniania, dostawy i sprzedaży wody w celu zaopatrzenia ludności i innych odbiorców; usług w zakresie odprowadzania oczyszczania i kontroli ścieków, usług badawczo-laboratoryjnych w zakresie technologii uzdatniania wody, oczyszczania ścieków oraz jakości wód i ścieków. Z informacji uzyskanych w ramach kontroli NIK P/25/064 przeprowadzanej równolegle w MPWiK wynikało, że głównym przedmiotem działalności tej spółki było zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Miasta Bochnia²⁶ oraz mieszkańców Gminy Bochnia w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków komunalnych. Spółka dostarczała wodę i odbierała ścieki od jednostek organizacyjnych innych gmin zajmujących się zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków na podstawie umów zawartych z ich jednostkami organizacyjnymi, a także wykonywała badania w zakresie analizy mikrobiologicznej i fizykochemicznej wody.

(akta kontroli str. 1036-1056)

MPEC zostało powołane umową spółki w dniu 14 grudnia 1995 roku i zarejestrowane w Sądzie Rejonowym w Tarnowie w dniu 15 marca 1995 r. Zgodnie z umową spółka mogła prowadzić działalność w zakresie m.in. świadczenia usług w zakresie zaopatrywania odbiorców w energię ciepłą i ciepłą wodę użytkową, przesyłu i rozdziału ciepła, zakupu, produkcji, dystrybucji i sprzedaży energii cieplnej z systemów grzewczych obcych i powierzonych Spółce do eksploatacji. Z informacji uzyskanych w ramach kontroli NIK P/25/064 przeprowadzanej równolegle w MPEC wynikało, że głównym przedmiotem działalności tej spółki było świadczenie usług w zakresie zaopatrywania odbiorców zasilanych ze źródeł i węzłów ciepłych MPEC w energię ciepłą oraz obsługi kotłowni w szkołach i przedszkolach.

(akta kontroli str. 1015-1035, 1916-1925)

Z informacji uzyskanych w ramach kontroli NIK P/25/064 przeprowadzanych równolegle w spółkach MPEC, BZUK i MPWiK wynikało, że w latach 2022-2024 Spółki przekazywały darowizny, w tym na cele wykraczające poza zakres działalności określony w umowach tych spółek, a także wydatkowały środki na sponsorowanie wydarzeń np. turnieju tańca, memoriału szachowego oraz na działalność klubów sportowych w Bochni (w formie umów o świadczenie usług marketingowych).

---

²⁶ Dalej: *Gmina* lub *Miasto Bochnia*.

(akta kontroli str. 1741-1747,1926-2032)

Burmistrz w sprawie sprawowania nadzoru nad darowiznami i sponsoringiem wyjaśniła, że: *Urząd Miasta Bochnia nie prowadzi rejestrów współpracy promocyjnej spółek komunalnych. Działania promocyjne i wizerunkowe są realizowane samodzielnie przez poszczególne spółki komunalne, w oparciu o przyjęte przez ich zarządy zakresy odpowiedzialności i kompetencji. Każdy zarząd odpowiada za planowanie oraz prowadzenie aktywności promocyjnych i wizerunkowych zgodnie z potrzebami i specyfiką działalności spółki, a także w ramach nadanych jej celów gospodarczych.*

(akta kontroli str.1745-1747)

Były Burmistrz wskazał, że był informowany ustnie o realizowaniu darowizn i sponsoringu, ale w Urzędzie nie monitorowano wydatków w tym zakresie. Dodał, że *nie przesyłano do Spółek w ramach działań nadzorczych specjalnych wytycznych dotyczących zawieranych przez nie umów sponsorskich czy darowizn. Decydowało zaufanie do Prezesów spółek, jak również stosunkowo niewielki poziom kwot przeznaczonych na ww. działania.*

(akta kontroli str. 985-993)

1.6. W okresie objętym kontrolą nie korzystano ze szczególnych uprawnień nadzorczych (prawa do indywidualnej kontroli spółek z o.o.) wynikających z art. 212 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych²⁷. Burmistrz wyjaśniła, że *zadania w zakresie nadzoru wykonywane były przez powołane do tego organy spółek - rady nadzorcze, które na bieżąco, zarówno w rozmowach, jak i w formie dokumentów, przekazują Zgromadzeniu Wspólników wszystkie istotne informacje dotyczące funkcjonowania spółek. Podobnie zarządy spółek pozostają w stałym kontakcie i informują o bieżącej działalności oraz kluczowych sprawach (...). W dokumentacji Spółek gromadzonej przez Wydział Ogólny w latach 2022 do końca I kwartału 2025 r. brak informacji o przeprowadzonych kontrolach, z art. 212 §1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeksu spółek handlowych. Rady Nadzorcze sprawują stały nadzór nad działalnością Spółek oraz kontrolę we wszystkich dziedzinach ich działalności, stąd nie korzystano z ww. formy kontroli (...).*

(akta kontroli str. 650-651)

W latach 2022 do końca I kwartału 2025 r. Zgromadzenie Wspólników nie występowało do Zarządu żadnej spółki z żądaniem zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników w oparciu o art. 236 Ksh. Nie skorzystano z prawa wynikającego z art. 231 §4¹ Ksh. Burmistrz wyjaśniła, że *Zgromadzenie Wspólników nie występowało z żądaniem udostępnienia dokumentów w trybie określonym ww. przepisem Ksh, z uwagi na fakt, że spółki bez wezwania dostarczają dokumenty na posiedzenie Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników.*

(akta kontroli str. 650-651)

W roku 2024 wpłynęła do Burmistrza skarga na Prezesa Zarządu MPEC dotycząca nieprawidłowości w działaniu MPEC. Ww. skarga została zgodnie z art.

---

²⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 18 ze zm., dalej Ksh.

219 Ksh przekazana do RN, która uchwałą²⁸ z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na Prezesa Zarządu MPEC – uznała ją za bezzasadną. W obecnej kadencji została złożona interpelacja dotycząca funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w BZUK oraz kolejna interpelacja w 2025 r. dotycząca działalności MPEC, w kontekście jednej ze wspólnot mieszkaniowych. Burmistrz udzieliła radnym odpowiedzi na złożone interpelacje. Burmistrz wyjaśniła, że *uprawnienia nadzorcze wynikające z art. 212 §1 Ksh w aspekcie składanych skarg na działalność MPEC czy MPWiK w 2024 r. nie były wykorzystywane ponieważ prawo do kontroli jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem. W związku ze złożonymi skargami Zgromadzenie Wspólników uznało, że interes spółki nie wymaga aktywnego korzystania z tych uprawnień – zadania w zakresie nadzoru wykonywane były przez rady nadzorcze tych spółek, które przekazywały informację o zajętych stanowiskach w sprawie, w tym wyjaśnienia prezesów zarządów spółek – dla Zgromadzenia Wspólników wydawały się wystarczające.*

(akta kontroli str. 807-818, 874-977)

1.7. W planie zarządzania kryzysowego miasta Bochnia²⁹ zostało zidentyfikowanych i scharakteryzowanych 21 rodzajów zagrożeń. W PZK dokonano w ich ogólnej charakterystyki w kontekście zagrożenia, oceny ryzyka ich wystąpienia (w skali 3 stopniowej). Nakreślono opisową mapę ryzyka, czyli ocen skutków wystąpienia zagrożenia. Wśród nich scharakteryzowano zakłócenia w dostawach energii cieplnej oraz zakłócenia w dostawach wody. Pierwsze z nich dotyczyło obszaru działania MPEC, drugie MPWiK. Obszary zagrożeń związane z zakłóceniami w dostawach energii cieplnej oraz zakłócenia w dostawach wody i zadania nimi powiązane przypisano odpowiednio MPEC i MPWiK, które realizowały ww. zadania w trybie ciągłym w ramach Pogotowie Ciepłownicze oraz Pogotowia wodno-kanalizacyjnego.

(akta kontroli str. 483-511)

Zgodnie z PZK niwelowanie i likwidacja szkód związanych z zagrożeniami dotyczącymi: powodzi (w tym: intensywnych opadów deszczu, zalania, zatopienia i katastrofalne zatopienia), pożarów, huraganowy wiatrów, trąb powietrznych, intensywnych opadów śniegu, osuwisk, katastrof budowlanych, wymagały zaangażowania działań BZUK, a w przypadku suszy również działań MPWiK.

(akta kontroli str. 483-511)

W okresie objętym kontrolą obowiązywały zarządzenia³⁰ Burmistrz Miasta dotyczące powołania Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (dalej: GZZK). GZZK został powołany w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego na terenie Gminy Miasta Bochnia. W jego skład wchodził prezesi trzech spółek komunalnych (BZUK, MPWiK, MPEC).

(akta kontroli str. 1057-1079)

---

²⁸ Uchwała RN nr 8/2024

²⁹ Plan Zarządzania Kryzysowego Miasta Bochnia zatwierdzony przez Starostę Powiatu Bocheńskiego w roku 2023. Dalej: PZK

³⁰ Zarządzenie Nr 412/17 z dnia 2 listopada 2017 r., zmienione Zarządzeniem Nr 16/25 z dnia 13 stycznia 2025 r.

W PZK określono również wykaz procedur reagowania kryzysowego, w tym:

- Procedurę PRK – 14 - postępowanie podczas zakłóceń w dostawach energii cieplnej, w jej ramach wskazano działanie MPEC, tj. monitorowania sytuacji w przypadku wystąpienia poważnego zagrożenia odnośnie dostaw ciepła, prowadzenie działań (w miarę możliwości), zabezpieczających infrastrukturę energetyczną przed dalszą awaryjnością oraz przywracających skuteczność jej działania. Utrzymywanie łączności pomiędzy Dyspozytornią Pogotowia Ciepłowniczego a brygadą roboczą, a także z Gminnym Zespołem Zarządzania Kryzysowego (dalej: GZZK). Jako podstawy ww. działań wskazano art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne³¹.
- Procedurę PRK – 15 - postępowanie podczas zakłóceń w dostawach wody), w jej ramach wskazano działania MPWiK, tj. monitorowanie sytuacji w przypadku wystąpienia poważnego zagrożenia dostaw wody, utrzymywanie łączności z GZZK, przeprowadzenie oceny potrzeb uruchomienia dodatkowych źródeł w zakresie dostaw i dystrybucji wody, uruchomienie dodatkowych źródeł dostawczych wody. Jako podstawy ww. działań wskazano art. 3, 5 i 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków³².

(akta kontroli str. 483-511)

W przyjętym Uchwałą³³ Rady Miasta z dnia 31 stycznia 2019 r. Regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie miasta Bochnia określono w Rozdziale 8 sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków.

(akta kontroli str. 455-465)

Burmistrz wyjaśniła, że w aktualnie obowiązującym Planie Zarządzania Kryzysowego zagrożenia związane z przerwami w dostawie wody i ciepła zostały szczegółowo zidentyfikowane oraz opisane wraz z odpowiednimi procedurami reagowania. W odniesieniu do zagrożeń związanych z gospodarką ściekową oraz utrzymaniem czystości i porządku – nie zostały one ujęte jako odrębne kategorie w dokumencie, ponieważ w momencie opracowywania planu kierowano się zapisami krajowych i wojewódzkich planów zarządzania kryzysowego. (...) Na tej podstawie Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy został opracowany i zatwierdzony jako prawidłowy przez Starostę Bocheńskiego, po uzyskaniu pozytywnej opinii Dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Bochni (...) PZK Miasta Bochnia na rok 2023 był uzgadniany z Prezesami spółek komunalnych w zakresie elementów dotyczących ich obszaru odpowiedzialności. Proces uzgodnień został formalnie zakończony, potwierdzony datami i podpisami w arkuszu uzgodnień PZK. Oznacza to, że Gmina dopełniła obowiązków w zakresie włączenia spółek do planu zarządzania kryzysowego. Natomiast odpowiedzialność za opracowanie wewnętrznych procedur działania w sytuacjach awaryjnych spoczywa na zarządach spółek, które funkcjonują jako samodzielne podmioty prawa handlowego.

---

³¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 266, ze zm. dalej: ustawa prawo energetyczne

³² Dz.U. z 2024 r. poz. 757, dalej: ustawa o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków.

³³ Uchwała Nr IV/37/19

Gmina nie zobowiązała spółek komunalnych do opracowania odrębnych, formalnych planów zapewnienia ciągłości działania. Burmistrz wyjaśniła, że spółki działają w sposób ciągły, zgodnie z obowiązującymi przepisami branżowymi, a ich zarządy odpowiadają za nieprzerwaną realizację zadań własnych gminy (...). MPEC posiada plan ograniczenia dostaw ciepła, który co trzy lata zatwierdzany jest przez Wojewodę. W związku z tym, Urząd nie widzi potrzeby prowadzenia dodatkowych kontroli w tym zakresie. MPEC dysponuje własnymi agregatami prądotwórczymi umożliwiającymi awaryjne zasilanie kotłów oraz rezerwowym kotłem w największej kotłowni na Osiedlu Niepodległości. Spółka zatrudnia także własne ekipy remontowe, które skutecznie i szybko usuwają awarie, co świadczy o wysokim standardzie świadczonych usług i sprawnej reakcji na zgłoszenia mieszkańców (...) W przypadku MPWiK, w listopadzie 2022 r. przeprowadzono testy awaryjnego zasilania stacji uzdatniania wody (...) Przejście na zasilanie awaryjne nie spowodowało przerw w dostawie wody dla mieszkańców (...).

Urząd nie przyjął odrębnych dokumentów określających szczególne formy pomocy społecznej w sytuacjach zagrożeń, o których mowa w art. 21b ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Burmistrz wyjaśniła, że, działania takie są faktycznie realizowane w ramach istniejącego systemu pomocy społecznej, we współpracy z organizacjami ratowniczymi i jednostkami organizacyjnymi miasta (...) W przypadku zdarzeń wymagających natychmiastowej interwencji – takich jak intensywne opady, awarie sieci czy inne zagrożenia pogodowe – miasto uruchamia dostępne zasoby w celu wsparcia mieszkańców, z zachowaniem priorytetu ochrony życia i zdrowia. Informacje o podjętych działaniach przekazywane są za pośrednictwem strony internetowej, Facebooka, tablic ogłoszeń oraz systemu SMS.(...) Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bochni, w zakładce „Świadczenia pomocy społecznej”, dostępna jest informacja, że świadczenia przysługują m.in. w przypadku zdarzeń losowych, sytuacji kryzysowych, klęsk żywiołowych oraz ekologicznych. W tym samym miejscu podano dane kontaktowe oraz wskazano możliwość bezpośredniego kontaktu z odpowiednim pracownikiem socjalnym (...) Ponadto na stronie MOPS znajdują się aktywne linki przekierowujące do szczegółowych informacji dotyczących zasiłków na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych oraz zasiłków celowych związanych z klęskami żywiołowymi lub ekologicznymi (...) W przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej stosowane są „Zasady udzielania pomocy finansowej ze środków budżetu państwa z części 85 – Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerw celowych”, określone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. W takich sytuacjach świadczenia wypłacane są z budżetu państwa (...) W odpowiedzi na nowe wyzwania i zmieniające się uwarunkowania, Urząd planuje dokonanie przeglądu obowiązujących procedur oraz ewentualne rozszerzenie dokumentacji o katalog szczególnych form wsparcia, dostosowany do lokalnych potrzeb i dostępnych zasobów.

(akta kontroli str. 690-698)

1.8. W strukturze organizacyjnej Urzędu funkcjonowała komórka kontroli wewnętrznej oraz odrębne stanowisko ds. audytu wewnętrznego. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie prowadzono kontroli wewnętrznej, jak również nie przeprowadzono audytu wewnętrznego, dotyczącego sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi. Jedynym audytem,

którego zakres obejmował te kwestie, był przeprowadzony w 2022 r. audyt dotyczący *Współpracy Urzędu Miasta z Gminnymi Spółkami*, w ramach którego dokonano analizy pięciu umów zawartych w latach 2021 i 2022 ze spółkami gminnymi. Audytor wewnętrzny *pozytywnie ocenił system kontroli zarządczej, tym samym wydał racjonalne zapewnienie o adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli w badanym obszarze*. Nie wydał żadnych zaleceń dotyczących badanego obszaru.

(akta kontroli str. 1648-1696)

W latach 2022-2024 Komisja Rewizyjna Rady Miasta funkcjonowała w składzie określonym Uchwałami³⁴ Rady Miasta z dnia 19 listopada 2018 r. Podejmowała tematykę spółek komunalnych m.in. w kwietniu 2023 r. – *analizując wyniki, korzyści i mankamenty Spółek komunalnych z uwzględnieniem opinii Burmistrza*. Protokół³⁵ z posiedzenia komisji odzwierciedlał dyskusję dotyczącą kosztów działalności spółek i kwestię połączenia spółek wynikającą z opracowania spółki EQUITY ADVISORS, którego przedmiotem było wykonanie analizy sytuacji finansowej trzech spółek: BZUK, MPWiK, MPEC. Kolejny raz ww. komisja podjęła tematykę spółek w marcu 2024 r., analizując działania spółek komunalnych w czasie kadencji. Protokół³⁶ z dokonanej przez komisję analizy odzwierciedlał dyskusję oraz odpowiedzi na pytania zadawane przez radnych dotyczące bieżącej działalności spółek i prowadzonych działań inwestycyjnych. Nie zawierał żadnych skonkretyzowanych wniosków, uwag, czy zaleceń skierowanych do Burmistrza, czy Prezesów spółek.

(akta kontroli str. 1407-1657)

Komisja Rewizyjna Rady Miasta obecnej kadencji 2024-2029, powołana w składzie określonym Uchwałami³⁷ Rady Miasta z dnia 23 maja 2024 r., zajmowała się tematyką dotyczącą spółek komunalnych. Komisja w ramach podejmowanych działań zawnioskowała w dniu 22 sierpnia 2024 r.³⁸ o skierowanie do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: UOKiK) sprawy wypłaty dywidendy z kapitału rezerwowego MPWiK oraz sprawę podwyżki taryf za wodę celem zbadania legalności działań podmiotów zarządzających – w szczególności pod kątem wystąpienia przesłanek naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. W odpowiedzi UOKiK pismem z dnia 5 listopada 2024 r. stwierdził, że nie posiada kompetencji do podejmowania działań w tego typu sprawach.

(akta kontroli str. 1407-1657)

Tematy związane z działalnością spółek podejmowały Komisje Rady Miasta:

- a) Komisja Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w 2022 r. i 2024 r.
w temacie gospodarki ściekami,

---

³⁴ Uchwała Nr I/3/18 w sprawie: wyboru Przewodniczących komisji stałych Rady Miasta Bochnia na okres kadencji 2018-2023; Uchwała Nr I/4/18 w sprawie wyboru członków komisji stałych Rady Miasta Bochnia na okres kadencji 2018-2023

³⁵ Protokół Nr 7/23 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej z dnia 27 czerwca 2023 r.

³⁶ Protokół Nr 3/24 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej z dnia 26 marca 2024 r.

³⁷ Uchwała Nr II/3/24 w sprawie wyboru członków komisji stałych Rady Miasta Bochnia na okres kadencji 2024-2029; Uchwała Nr II/4/24 w sprawie wyboru Przewodniczących komisji Rady Miasta Bochnia na okres kadencji 2024-2029

³⁸ Protokół nr 5/24 z posiedzenia Komisji Rewizyjnej z dnia 22 sierpnia 2024 r.

b) Komisja Rozwoju Gospodarczego, Budżetu i Finansów w 2023 r. w temacie *Informacji na temat funkcjonowania, kosztów, sytuacji finansowej oraz potrzeb spółek komunalnych* oraz w 2024 r. w temacie - *Informacji na temat racjonalizacji kosztów gospodarki energetycznej w MPEC i w miejskich obiektach publicznych – plany i ich realizacja w latach 2018-2023.*

(akta kontroli str. 1534-1566)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie nie ustalono w sposób formalny sposobu (mechanizmów, standardów, wytycznych, procedur czy zasad) sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi, co było działaniem nierzetelnym. Zgodnie ze Standardem kontroli zarządczej³⁹ nr 10 „Dokumentowanie systemu kontroli zarządczej” procedury wewnętrzne, instrukcje, wytyczne i inne dokumenty wewnętrzne stanowią dokumentację systemu kontroli zarządczej. Nadzorowane przez Gminę spółki komunalne realizowały istotne zadania użyteczności publicznej w sprawach dotyczących wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, zbierania odpadów, utrzymania czystości i porządku oraz zaopatrzenia w energię ciepłą, w związku z czym zasadne jest określenie zasad sprawowania nadzoru właścicielskiego nad tymi spółkami obejmujących m.in. ogólne oczekiwania wobec organów zarządzających oraz rad nadzorczych, kwestie monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek, analizowania i zatwierdzania przedstawionych przez nie planów rzeczowo-finansowych i sprawozdań oraz sposobu ochrony mienia komunalnego przez spółki.

Burmistrz wyjaśniła, że *nieopracowanie tych regulacji podyktowane było faktem powierzenia wykonywania tych obowiązków pracownikom, którzy winni kierować się zasadami wynikającymi z obowiązujących przepisów prawa, w tym kodeksu spółek handlowych, a także wypracowanej wieloletniej praktyki.* Wskazała również, że zasady nadzoru właścicielskiego zostaną wypracowane przez komórkę ds. nadzoru właścicielskiego po jej powołaniu w Urzędzie w celu zapewnienia profesjonalnego wsparcia i bieżącej kontroli nad działalnością spółek.

(akta kontroli str. 634-655)

Były Burmistrz zeznał, że *utrzymywał częste kontakty z Prezesami Spółek. Ich dostęp do mnie był praktycznie nieograniczony. Miałem bieżącą informację o każdej ze spółek. W związku z tym nie widziałem potrzeby tworzenia formalnych zasad.* Wskazał również, że miał wiedzę na temat stanu technicznego mienia spółek komunalnych, a zagadnienia te były omawiane i przekazywane mu na różnego rodzaju spotkaniach, a także otrzymywał informacje o nowych inwestycjach w spółkach.

(akta kontroli str. 985-993, 1849-1850)

2. Burmistrz nie przedstawił Radzie Miasta projektu uchwały dotyczącej określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Gminę, tj.

---

³⁹ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r, w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, Dz. Urz. MF. Z 2009 r. Nr 15, poz. 84, dalej: standardy kontroli zarządczej.

uchwały o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g usg, pomimo że w latach 2022-2024 Gmina wносиła wkłady niepieniężne (aporty) w postaci środków trwałych na pokrycie podwyższonego kapitału zakładowego MPWiK. Łączna kwota wniesionego kapitału do tej spółki w tym okresie wyniosła 443 245,83 zł. Stosownie do art. 30 ust. 2 pkt 1 usg do zadań burmistrza należy przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

(akta kontroli str. 644-647, 663-669, 1697-1670)

Burmistrz wyjaśniła, że *nie opracowano projektu uchwały, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g ustawy o samorządzie gminnym. Projekt tego dokumentu, wraz z całościowymi zasadami nadzoru właścicielskiego zostanie wypracowany przez komórkę ds. nadzoru właścicielskiego po jej powołaniu w Urzędzie. W celu zapewnienia profesjonalnego wsparcia i bieżącej kontroli nad działalnością spółek (...) Jej utworzenie planowane jest w 2025 roku.*

(akta kontroli str. 665)

Były Burmistrz zeznał: *uznawałem że działania, które w tym obszarze realizowaliśmy były wystarczające. Nie miałem sygnałów, że taka uchwała jest konieczna.*

(akta kontroli str. 985-993)

NIK zwraca uwagę, że przepis art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g ma charakter bezwarunkowy, tj. obliguje radę miasta do ustalenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji, niezależnie od częstotliwości dokonywania tych czynności. Celem ustawodawcy było zagwarantowanie transparentności oraz ujednolicenie sposobu podejmowania decyzji mających potencjalnie istotny wpływ na majątek gminy.

3. Nie dochowano należytej staranności w sprawowaniu nadzoru nad działalnością spółki BZUK, gdyż dopuszczono i akceptowano prowadzenie przez tę spółkę działalności:

a) wykraczającej poza zadania własne Gminy i sferę użyteczności publicznej polegającej na:

- administrowaniu nieruchomościami (budynkami) wspólnot mieszkaniowych, w których nie było lokali komunalnych, oraz sprzedaży pojemników na odpady, soli drogowej i piasku, która mogła być realizowana przez innych przedsiębiorców. Spółka uzyskała z ww. tytułów w latach 2022 – 2024 przychody o łącznej wartości 2 994,9 tys. zł (4,1% przychodów ze sprzedaży ogółem). Prowadzenie tego typu działalności nie znajdowało podstaw prawnych z uwagi na ograniczenia wykonywania takiej działalności przez spółki komunalne, wynikające z art. 10 ust. 1 ugk w związku z art. 9 ust. 2 i 4 usg. Spółka komunalna jest formą aktywności jednostki samorządu terytorialnego, a rolą spółki komunalnej jest wykonywanie ustawowych zadań jednostki samorządu terytorialnego niejako w zastępstwie tej jednostki. Oznacza to, że wszelkie prawne ograniczenia aktywności jednostki samorządu terytorialnego odnoszą się także do spółki komunalnej;
- świadczeniu w 2022 r. usług w zakresie zimowego utrzymania chodników przed działką nr 5206/2 w Bochni, należąca do Powiatu Bocheńskiego, które nie były zadaniami własnymi gminy, pomimo braku zawarcia przez

Gminę porozumienia z Powiatem Bocheńskim w zakresie prowadzenia tej działalności, tj. porozumienia o którym mowa w art. 8 ust. 2a usg.

- b) poza obszarem administracyjnym Gminy w związku ze zbieraniem odpadów na terenie Gmin Rzeszawa i Gminy Bochnia, pomimo braku zawarcia przez Gminę wymaganych w tym przypadku porozumień z innymi gminami, o których mowa w art. 74 ust. 1 i 2 usg. Spółka w ramach tych działań zrealizowała przychody o łącznej wartości 1 124 tys. zł (1,5% wartości przychodów ze sprzedaży zrealizowanych w latach 2022-2024).

Jak wynika z przepisów art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 usg, spółka powinna świadczyć usługi wyłącznie na rzecz wspólnoty samorządowej danej jednostki samorządu terytorialnego, chyba że gmina przejmie prawa i obowiązki pozostałych gmin związane z powierzonymi jej zadaniami na podstawie porozumienia międzygminnego zgodnie z art. 74 ust. 1 i ust. 2 usg.

(akta kontroli str. 1914-1915, 2024-2063)

Burmistrz wyjaśniła, że Zarząd BZUK podejmuje działania zmierzające do rozwijania zakresu działalności rynkowej spółki, co służy zwiększeniu jej przychodowości oraz stabilności finansowej, a takie działania mieszczą się w uprawnieniach i obowiązkach zarządu spółki, nakierowanych na racjonalne gospodarowanie majątkiem i zapewnienie rozwoju podmiotu. Jednocześnie wskazała, że żadna z przesłanek określonych w art. 10 ust. 1-3 ustawy o gospodarce komunalnej nie została spełniona w przypadku tej spółki, a Urząd Miasta Bochnia nie prowadził odrębnych analiz dotyczących wpływu działalności dodatkowej BZUK na warunki konkurencji na lokalnym rynku, co wynikało z przekonania, że skala tej działalności nie stanowiła zagrożenia dla mechanizmów konkurencyjnych, a jej charakter rynkowy mieścił się w ustawowych uprawnieniach zarządu spółki. Podkreśliła również, że działalność spółki poza granicami administracyjnymi Gminy nie powodowała obciążenia dla budżetu Gminy, a przeciwnie – miała charakter rynkowy i służyła pozyskaniu dodatkowych przychodów, co pośrednio przekłada się na lepsze wyniki finansowe i pośrednio na korzyści dla właściciela (...).

(akta kontroli str. 1745-1747)

Były Burmistrz zeznał, że: *Jako Burmistrz doskonale wiedziałem jaki jest zakres działania BZUK i nigdy nie były podejmowane dyskusje, korespondencja dotycząca prowadzenia działalności niezwiązanej z zadaniami własnymi Gminy Miejskiej Bochnia w sferze użyteczności publicznej, ponieważ określając zadania BZUK nie uznawaliśmy tych zadań za będących poza sferą użyteczności publicznej.* Odnosząc się do prowadzenia przez BZUK działalności na rzecz Powiatu Bocheńskiego oraz poza obszarem administracyjnym Gminy, wskazał, że wiedział, że Spółka prowadzi ww. działalność. Jednak nie zostało to sformalizowane w postaci stosownych porozumień.

(akta kontroli str. 985-993)

NIK nie podziela stanowiska przedstawionego w wyjaśnieniach. Art. 10 ust. 1 ugk zakazuje zaangażowania przez gminy w przedsięwzięcia, w wyniku których zamiast wzrostu podaży miejsc pracy i rozwoju gospodarczego mogłaby nastąpić kolizja interesów gminy (spółki) z innymi przedsiębiorcami na tym samym rynku, a ewentualna interwencja gminy zamiast polepszyć poziom zatrudnienia mogłaby prowadzić do upadku przedsiębiorstw prywatnych w konkurencji

z silniejszym zazwyczaj (stabilniejszym) przedsiębiorstwem, opartym na kapitale publicznym.

Z kolei wykonywanie świadczeń na rzecz innej jednostki samorządu terytorialnego wykracza poza sferę użyteczności publicznej, chyba że jednostki samorządu terytorialnego zawarły w tym celu stosowne porozumienie. Jak wynika z przepisów art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 usg, spółka komunalna powinna świadczyć usługi wyłącznie na rzecz wspólnoty samorządowej danej jednostki samorządu terytorialnego, chyba że gmina przejmie prawa i obowiązki pozostałych gmin związane z powierzonymi jej zadaniami na podstawie porozumienia międzygminnego zgodnie z art. 74 ust. 1 i ust. 2 usg.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK w latach 2022-2024 w Urzędzie nie zapewniono formalnego nadzoru właścicielskiego nad spółkami Miasta Bochnia. W Urzędzie nie opracowano procedur nadzoru właścicielskiego, przy czym dokumentowano działania dotyczące nadzoru sprawowanego nad spółkami komunalnymi przez Burmistrza wykonującego uprawnienia zgromadzenia wspólników spółek. Działania te polegały m.in. na corocznym zatwierdzaniu sprawozdań finansowych spółek, sprawozdań sporządzanych przez zarządy i rady nadzorcze spółek. Urząd miał wiedzę o sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek. W latach 2022 – 2024 podwyższenie kapitału zakładowego spółek komunalnych nastąpiło wyłącznie poprzez wniesienie wkładów niepieniężnych – aportu w postaci środków. Burmistrzowie nie przedstawili Radzie Miasta projektu uchwały w przedmiocie ustalenia zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Burmistrza, o których mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g usg. NIK ocenia negatywnie dopuszczenie i akceptowanie prowadzenia przez BZUK działalności wykraczającej poza zadania własne Gminy i sferę użyteczności publicznej, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 ugk w związku z art. 9 ust. 2 i 4 usg, a także poza jej obszarem administracyjnym, w sytuacji braku zawartych porozumień międzygminnych.

2. Kształtowanie wynagrodzeń członków zarządów i rad nadzorczych oraz wybieranie członków rad nadzorczych

Opis stanu faktycznego

1. Zwyczajne Zgromadzenia Wspólników⁴⁰ spółek, w których jedynym wspólnikiem była Gmina (BZUK, MPEC, MPWiK), w uchwałach w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego⁴¹ określiły, że wynagrodzenie całkowite członka zarządu spółki składa się z części stałej, stanowiącej wynagrodzenie miesięczne podstawowe, oraz części zmiennej, stanowiącej wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki.

W zakresie wynagrodzenia stałego w podjętych uchwałach w sprawie kształtowania wynagrodzeń ustalono:

- w BZUK wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu w wysokości 13 600,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków⁴²;

---

⁴⁰ Dalej: ZZW.

⁴¹ Uchwała nr 12/2017 ZZW BZUK z dnia 26 czerwca 2017 r., Uchwała Nr 1/2020 ZZW MPEC z dnia 29 września 2020 r. Uchwała nr 7/2017 ZZW MPWiK z dnia 22 czerwca 2017 r. Dalej: *uchwały w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków zarządu*.

⁴² Ustalono wynagrodzenie dwukrotnie zmieniana: od 1 kwietnia 2022 r. (Uchwały ZZW Nr 1/2022 z 1 kwietnia 2022) wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu ustalono w wysokości 15 600,00 zł

- w MPEC wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu w wysokości 13 500,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków⁴³;
- w MPWiK wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu w wysokości 14 000,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków⁴⁴.

W uchwałach ZZW w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków zarządu ustalono, że wynagrodzenie stałe dla członka zarządu, którego powołanie przewiduje Akt przekształcenia przedsiębiorstwa komunalnego w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, zostanie ustalone z chwilą jego obsadzenia.

Ustalona w uchwałach wartość wynagrodzenia stałego członków zarządu spółek, biorąc pod uwagę skalę ich działalności⁴⁵, była zgodna z art. 4 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach, z uwzględnieniem obowiązującego w tamtym okresie zamrożenia podstawy wymiaru.

(akta kontroli str. 674-690,1731-1733)

Poziom zmiennego wynagrodzenia członków zarządu we wszystkich trzech spółkach uzależniono od poziomu realizacji celów zarządczych i nie mógł on przekraczać 8% (w przypadku BZUK i MPEC) oraz 10% (w przypadku MPWiK) wynagrodzenia stałego członka zarządu w poprzednim roku obrotowym.

Stosownie do art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach, w § 3 ust. 2 uchwał ZZW w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków zarządu określono cele zarządcze odnoszące się do:

- wartości przychodów z działalności operacyjnej i finansowej, utrzymaniu na optymalnym poziomie wskaźników płynności finansowej, wypłacalności i rentowności (w uchwale ZZW BZUK),
- osiągnięcia albo zmiany określonych wskaźników w szczególności rentowności, płynności finansowej, efektywności zarządzania lub wypłacalności, obniżeniu kosztów prowadzonej działalności, wzroście aktywów obrotowych w stosunku do zobowiązań krótkoterminowych (w uchwale ZZW MPEC),

---

brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków; od 12 kwietnia 2024 r.(Uchwała ZZW Nr 1/2024 z 12 kwietnia 2024 r.) wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu ustalono w wysokości 17 160,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków.

⁴³ Ustalone wynagrodzenie dwukrotnie zmieniana: od 1 kwietnia 2022 r.(Uchwały ZZW Nr 1/2022 z 1 kwietnia 2022) wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu ustalono w wysokości 15 500,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków; od 4 kwietnia 2024 r.(Uchwała ZZW Nr 2/2024 z 2 kwietnia 2024 r.) wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu ustalono w wysokości 17 050,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków.

⁴⁴ Ustalone wynagrodzenie dwukrotnie zmieniana: od 1 kwietnia 2022 r.(Uchwały ZZW Nr 1/2022 z 1 kwietnia 2022) wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu ustalono w wysokości 16 000,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków; od 1 stycznia 2025 r.(Uchwała ZZW Nr 12/2024 z 16 grudnia 2024 r.) wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu ustalono w wysokości 17 160,00 zł brutto za każdy miesiąc pełnienia obowiązków

⁴⁵ BZUK spełniał warunki określone w art. 4 ust. 2 pkt 2 lit. „a” i „b” ustawy o wynagrodzeniach , a skala działalności upoważniała ZW do ustalenia członkom zarządu części stałej wynagrodzenia w przedziale od dwukrotności do czterokrotności podstawy wymiaru; MPWiK spełniała warunki określone w art. 4 ust. 2 pkt 3 lit. „a” i „c” ustawy o wynagrodzeniach , a skala działalności upoważniała ZW do ustalenia członkom zarządu części stałej wynagrodzenia w przedziale od trzykrotności do pięciokrotności podstawy wymiaru; MPEC spełniało przynajmniej dwie z trzech przesłanek wymienionych w art. 4 ust. 2 pkt 2 lit. a, b i c, a skala działalności upoważniała ZW do ustalenia członkom zarządu części stałej wynagrodzenia w przedziale od dwukrotności do czterokrotności podstawy wymiaru

- c) realizacji projektów ze środków zewnętrznych, osiągnięcia dodatniego wyniku finansowego, realizacji inwestycji wskazanych w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, dotrzymywaniu parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz parametrów jakości odprowadzanych ścieków do odbiornika zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym (w uchwale ZZW MPWiK).

(akta kontroli str. 674-690)

W treści § 3 ust. 2 uchwał ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu (dotyczących BZUK, MPWiK i MPEC), zawarto określenie „w szczególności”, z którego wynikało, że ustanowiono otwarty katalog celów zarządczych. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W uchwałach ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu spółek nie określono wag celów zarządczych dla członków zarządu tych spółek oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów realizacji i rozliczania tych celów, o których mowa w art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach, przekazując w § 3 ust. 4 ww. uchwał ZZW kompetencje w tym zakresie Radzie Nadzorczej. Szerzej kwestię tę przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 674-690)

Stosownie do art. 4 ust. 9 ustawy o wynagrodzeniach, w § 3 ust. 5 uchwał ZZW w sprawie kształtowania wynagrodzeń członków zarządu określono, że wynagrodzenie zmienne może być wypłacone po zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy i udzieleniu członkowi zarządu absolutorium z wykonywania przez niego obowiązków przez Zgromadzenie Wspólników pod warunkiem stwierdzenia przez Radę Nadzorczą realizacji przez członka zarządu celów zarządczych i określeniu należnej kwoty wypłaty.

(akta kontroli str. 674-690)

W uchwałach ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego⁴⁶ określono, że:

- miesięczne wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej stanowić będzie iloczyn podstawy wymiaru rozumianej jako przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego oraz mnożnika 0,23, co było zgodne z art. 10 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniach;
- miesięczne wynagrodzenie Przewodniczącego Rady Nadzorczej podwyższa się o 20% w stosunku do wynagrodzenia członka Rady, co było niezgodne z art. 10 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach. Szerzej kwestie te przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 691-693)

---

⁴⁶ Uchwała ZZW (BZUK) Nr 13/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r., Uchwała ZZW (MPEC) Nr 6/2017 z dnia 23 czerwca 2017 r., Uchwała ZZW (MPWiK) Nr 8/2017 z dnia 22 czerwca 2017 r.

W § 5 ust. 1 uchwał ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń zarządu upoważniono Rady Nadzorcze do określenia w umowach zakresu i zasad udostępniania członkowi zarządu urządzeń technicznych oraz zasobów stanowiących mienie Spółki, niezbędnych do wykonywania funkcji, a także limity dotyczące poszczególnych kosztów albo sposób ich określenia. Kwestia ta nie została uregulowana w uchwałach ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu. Zostało to szczegółowo opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 674-690)

W § 6 uchwał ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu przyznano członkom zarządu prawo do płatnej przerwy wypoczynkowej w wymiarze 26 dni roboczych w każdym roku kalendarzowym.

W uchwałach ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu każdej ze spółek dokonano zmian⁴⁷, wprowadzając zapisy regulujące wypłatę odpraw w przypadku rozwiązania umowy o zarządzanie. Treść ww. uregulowań była zgodna z art. 5 ust.2 pkt 2 i art. 7 ustawy o wynagrodzeniach.

(akta kontroli str. 674-690)

W § 8 uchwał ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń zarządu określono, że Rady Nadzorcze mogą zawrzeć z członkiem zarządu umowę o zakazie konkurencji obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji. Jednocześnie w treści tego przepisu zawarto warunki zawarcia takich umów i ograniczenia wskazane w art. 8 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniach, w tym dotyczące okresu zakazu konkurencji nieprzekraczającego sześciu miesięcy po ustaniu funkcji. W przypadku spółek: MPWiK i MPEC zapisy te ujęto, pomimo braku dla nich konkurencji na lokalnym rynku usług odpowiednio: wodociągowo-kanalizacyjnym i ciepłowniczym, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 674-690)

Na stronach BIP nie opublikowano uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego oraz uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego, co stanowiło niezrealizowanie obowiązku określonego w art. 11 ustawy o wynagrodzeniach. Szczegółowo opisano to w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 670-673)

Na podstawie analizy próby⁴⁸ dokumentacji 24 kandydatów stwierdzono, że od wszystkich kandydatów odebrano zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy o wynagrodzeniach wymagane oświadczenie, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ww. ustawy. Zgodnie z tym przepisem kandydat na członka organu nadzorczego wskazany przez podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych składa

---

⁴⁷ Uchwały Zgromadzenia Wspólników z 1 kwietnia 2022 r. oraz 2 kwietnia 2024 r. (dotyczy BZUK), Uchwały Zgromadzenia Wspólników z 1 kwietnia 2022 r. oraz 2 kwietnia 2024 r. (dotyczy MPEC), Uchwały Zgromadzenia Wspólników z 1 kwietnia 2022 r. (dotyczy MPWiK), zmieniające uchwałę w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego.

⁴⁸ Dobór celowy: dobrano próbę 24 kandydatów (po ośmiu dla każdej z trzech spółek), którzy weszli do rad nadzorczych w latach 2022 i 2024.

podmiotowi uprawnionemu do wykonywania praw udziałowych oświadczenie o przyjęciu obowiązku kształtowania w spółce wynagrodzeń członków organu zarządzającego zgodnie z ustawą.

(akta kontroli str. 1080-1405)

2. Urząd nie przyjął, żadnych wewnętrznych procedur, regulaminów konkursowych w zakresie wyłaniania kandydatów do rad nadzorczych. Burmistrz wyjaśniła, że *proces doboru kandydatów do rad nadzorczych spółek przebiega zgodnie z przepisami prawa i zasadami należytej staranności (...)* Każdorazowo dokonywana jest ocena kandydatów pod kątem formalnym i merytorycznym (...) Procedura weryfikacji kandydatów do rad nadzorczych opierała się na wymaganych oświadczeniach kandydatów, weryfikacji formalnej dokumentów aplikacyjnych oraz doświadczenia zawodowego. Były Burmistrz zeznał: *wprowadzając nowych członków do rad nadzorczych, kierowałem się przede wszystkim doświadczeniem i przygotowaniem merytorycznym. Według mnie przyjęcie szczegółowych wewnętrznych procedur nie było konieczne.*

Kandydaci na członków Rad Nadzorczych wypełnili każdorazowo przygotowany druk kwestionariusza osobowego kandydata na członka Rady Nadzorczej Spółki z udziałem Gminy Miasta Bochnia, w którym m.in. określali formę spełnienia wymogu wskazanego w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁴⁹ oraz dołączali do kwestionariusza kopię dyplomu lub inny dokument potwierdzający posiadane uprawnienia. W kwestionariuszu wskazywali ponadto m.in. dane osobowe, kontaktowe, wykształcenie, dane aktualnego miejsca pracy, doświadczenie zawodowe, historie zatrudnienia, uprawnienia zawodowe.

Kandydaci na członków rady nadzorczej składali oświadczenia o braku ograniczenia i zakazów pełnienia funkcji we władzach spółki oraz prowadzenia działalności konkurencyjnej wynikających z obowiązujących przepisów prawa. W składanym formularzu oświadczenia informowali o braku ograniczeń w zakresie członkostwa w radzie nadzorczej wynikających m.in. z art. 19 ust.1-3 i 5 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym oraz art. 10c ugk.

(akta kontroli str. 873, 1080-1405)

W Urzędzie nie przyjęto wewnętrznych regulacji zabezpieczających przed wystąpieniem konfliktu interesu pracownika Urzędu realizującego zadania w zakresie nadzoru właścicielskiego i jednocześnie pełniącego funkcję w organach spółki. Burmistrz wyjaśniła, że *tego rodzaju regulacji nie określono, gdyż obowiązek taki nie wynika z przepisów.* W okresie lat 2022–2025 do dnia zakończenia kontroli w składach Rad Nadzorczych były powołane trzy osoby reprezentujące gminę, które były jednocześnie pracownikami Urzędu. Treść zakresów czynności⁵⁰ ww. pracowników nie wskazywała na istnienie konfliktu interesu. W Urzędzie nie wydzielono komórki organizacyjnej, do zadań której należało wykonywanie czynności związanych z nadzorem właścicielskim nad funkcjonowaniem spółek z udziałem gminy. Ww. zadań, uprawnień i obowiązków związanych z ww.

⁴⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 125 ze zm., dalej ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

⁵⁰ Zakres czynności Naczelnika Wydziału Inwestycji, Rewitalizacji Miasta i Funduszy Zewnętrznych z dnia 5 listopada 2019 r., Zakres czynności Rady prawnej z dnia 31 lipca 2014 r., Podział zadań między Burmistrza, Zastępców Burmistrza, Skarbnika i Sekretarza Gminy z dnia 2 stycznia 2019 r.

nadzorem nie przypisano również żadnemu pracownikowi, co powodowało, że formalnie nie istniały przesłanki do powstania konfliktu interesów dotyczącego pełnienia jednocześnie zadań z zakresu nadzoru i funkcji w organach spółki.

(akta kontroli str. 704)

W Urzędzie nie określono sformalizowanych zasad i kryteriów dokonywania ocen pracy członków Rad Nadzorczych reprezentujących gminę. Burmistrz wyjaśniła, że *tego rodzaju zasad nie określono, gdyż wynikają one bezpośrednio z przepisów dotyczących nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi. Pracę członków Rad Nadzorczych, pomimo braku formalnie ustalonych zasad, dokonywano poprzez udzielenie absolutorium członkom organów spółki z wykonania przez nich obowiązków.*

(akta kontroli str. 704)

W przypadku wszystkich trzech spółek komunalnych nie podjęto działań mających na celu określenie, w drodze uchwały zgromadzenia wspólników lub w umowie spółki, wymogów, jakie musi spełniać kandydat na członka organu zarządzającego tych spółek, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 673)

ZW, zgłaszając osoby do składu rad nadzorczych spółek (BZUK, MPEC, MPWiK) wymienione w art. 2 pkt 6 ustawy z 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne⁵¹, tj. sekretarza gminy oraz członków organów zarządzających gminnymi osobami prawnymi – prezesów zarządów spółek, Burmistrz skorzystał z dyspozycji art. 6 ust. 1 ww. ustawy i każdorazowo pisemnie oświadczał w ww. przypadkach o zgłoszeniu swojego reprezentanta do stanowisk w spółce prawa handlowego.

(akta kontroli str. 1080-1405)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W § 3 ust 2 uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu spółek ustalających dla nich cele zarządcze wprowadzono otwarty ich katalog, gdyż użyto sformułowania „w szczególności”, a także nie określono wag tych celów oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich realizacji i rozliczania, co było niezgodne z art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach. Stosownie do tego przepisu projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń wyznaczają cele zarządcze, wagi tych celów, a także obiektywne i mierzalne kryteria ich realizacji i rozliczania. W uchwałach (w § 3 ust. 2) ustalono dla członków zarządu cele stanowiące w szczególności o:

- w przypadku MPWiK (4 cele) – *realizacji projektów ze środków zewnętrznych, osiągnięcia dodatniego wyniku finansowego, realizacji inwestycji wskazanych w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, dotrzymanie parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz parametrów jakości odprowadzanych ścieków do odbiornika zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym,*

---

⁵¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 499.

- BZUK (3 cele) – wartości przychodów z działalności operacyjnej i finansowej, utrzymaniu na optymalnym poziomie wskaźników płynności finansowej, wypłacalności i rentowności,
- w przypadku MPEC (5 celów) – osiągnięciu albo zmianie określonych wskaźników, w szczególności rentowności, płynności finansowej, efektywności zarządzania lub wypłacalności; obniżeniu kosztów prowadzonej działalności; wzroście aktywów obrotowych w stosunku do zobowiązań krótkoterminowych.

Jednocześnie nie wyznaczono pozostałych elementów wskazanych w przedmiotowym przepisie. Do określenia wag oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów realizacji i rozliczania celów zarządczych w przedmiotowych uchwałach (w § 3 ust. 4) wspólnik w każdej ze spółek upoważnili radę nadzorczą, co opisano poniżej w nieprawidłowości nr 2.

(akta kontroli str. 674-690)

Były Burmistrz zeznał: *przygotowane projekty uchwał przez radców prawnych Urzędu uznałem za prawidłowe i zdecydowałem o ich podpisaniu, nie analizowałem każdego słowa zawartego w każdym paragrafie uchwały. Ponadto uznałem, że przekazanie prawa Radzie Nadzorczej do uszczegółowienia celów zarządczych jest wystarczające.*

(akta kontroli str. 985-993)

2. W uchwałach w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu spółek, oprócz upoważnienia rady nadzorczej do ustalenia szczegółowych celów zarządczych upoważniono ją również do *określenia Wag dla Celów Zarządczych oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich realizacji i rozliczania*, co było niezgodne z zakresem uprawnień określonym w art. 4 ust. 8 (zdanie drugie) ustawy o wynagrodzeniach oraz art. 203¹ (zdanie pierwsze) Ksh. Stosownie do art. 4 ust. 8 zdanie drugie ustawy o wynagrodzeniach *projekt uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego może ponadto przewidywać, że uszczegółowienia celów, wag i kryteriów, o których mowa w zdaniu pierwszym dokona organ lub podmiot określający wynagrodzenie członka organu zarządzającego i zawierający z tym członkiem umowę o świadczenie usług zarządzania*. Zatem przepis ten dawał delegację do czynności „uszczegółowienia” już uprzednio określonych przez ZZW celów, wag i kryteriów, a nie do czynności ich „określenia” dopiero przez radę nadzorczą. Z art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o wynagrodzeniach wynika, że uchwałę w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu podejmuje walne zgromadzenie spółki, wobec czego uchwała w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego jest uchwałą wspólników ustalającą zasady wynagradzania członków zarządu w rozumieniu art. 203¹ (zdanie pierwsze) ksh.

(akta kontroli str. 674-690)

Były Burmistrz złożył zeznanie tożsame z zawartym w opisie nieprawidłowości nr 1.

(akta kontroli str. 985-993)

NIK zwraca uwagę, że przepis art. 4 ust. 8 (zdanie drugie) daje delegację do uszczegółowienia, a nie do określenia warunków. Literalnie uszczegółowienie odnosi się do czegoś, co już zostało wyznaczone, określone lub wskazane

wcześniej. Zatem RN może jedynie uszczegółowić cele, wagi i kryteria, o których mowa w zdaniu pierwszym art. 4 ust. 8 ustawy, tj. uwzględniając wyznaczone uchwałą zgromadzenia. Rada nie mogła określić czegoś, co nie zostało przyjęte przez zgromadzenie.

3. W § 1 ust. 2 uchwał ZZW w sprawie wynagrodzeń członków organu nadzorczego spółek wynagrodzenie miesięczne dla Przewodniczącego Rady Nadzorczej zostało podwyższone o 20% w stosunku do wynagrodzenia członka Rady Nadzorczej, co było niezgodne z art. 10 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach, który dopuszcza podniesienie wynagrodzenia członków organu nadzorczego do 10% w stosunku do wysokości określonej w ust. 1, ze względu na funkcję pełnioną w organie nadzorczym spółki. Skutkiem tego osobom pełniącym funkcje przewodniczących RN w okresie objętym kontrolą wypłacono zawyżone kwotę wynagrodzenie o łączną kwotę 20,1 tys. zł⁵².

(akta kontroli str. 73,691-693)

Burmistrz wyjaśniła, że *ustalony, uchwałami Zgromadzenia Wspólników spółek (BZUK, MPEC, MPWiK) w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego, mnożnik na poziomie 0,23 powoduje, że wynagrodzenie miesięczne Przewodniczącego Rady Nadzorczej- mimo podwyższenia o 20% - ma się zawierać w dopuszczalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego określonego art. 10 ust. 1 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (...)* Zapisy art. 10 ust. 2 ww. ustawy przewidują możliwość podwyższenia wynagrodzenia członków organu nadzorczego do 10% w stosunku do wysokości określonej w ust. 1 – to skoro poziom wynagrodzenia miesięcznego Przewodniczącego Rady Nadzorczej (z uwagi na zastosowany mnożnik) ma nie przekraczać dopuszczalnych wartości określonych w ust. 1 – tak więc zapisy ust. 2 nie mają zastosowania.

(akta kontroli str. 672-673)

Były Burmistrz zeznał, że *nie jestem prawnikiem ww. kwestie konsultowałem z prawnikami Urzędu, na podstawie ich zdania podjąłem taką decyzję.*

(akta kontroli str. 985-993)

4. W uchwałach ZZW trzech spółek komunalnych w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu nie określono zakresu i zasad udostępniania członkom zarządu urządzeń technicznych oraz zasobów stanowiących mienie Spółki, niezbędnych do wykonywania funkcji, a także limitów dotyczących kosztów albo sposobu ich określenia, co było niezgodne z art. 6 w związku z art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy o wynagrodzeniach. Zgodnie z § 5 ust. 1 tych uchwał kompetencje w tym zakresie przekazano Radzie Nadzorczej każdej ze spółek.

Stosownie do art. 6 ustawy o wynagrodzeniach w przypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1, projekty uchwał w sprawie wynagrodzeń określają zasady przyznawania zapewnianych przez spółkę urządzeń technicznych oraz zasobów stanowiących mienie spółki do wykorzystania przez członków organu zarządzającego, niezbędnych do wykonywania ich funkcji, w szczególności mogą przewidywać limity dotyczące kosztów albo sposób określania tych limitów, jakie

---

⁵² 5,6 tys. zł dla Przewodniczącego RN BZUK, 7,6 tys. zł dla Przewodniczącego RN MPWiK, 6,9 tys. zł dla Przewodniczącego MPEC.

spółka ponosi w związku z dostępem i wykorzystywaniem tych urządzeń i zasobów. Skoro zgromadzenie wyznaczyło w uchwałach te dodatkowe uprawnienia, czyli skorzystało z możliwości określonej w art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy o wynagrodzeniach, to powinno jednocześnie ustalić zasady i limity korzystania z dodatkowych uprawnień przysługujących członkom zarządu. Z art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o wynagrodzeniach wynika, że uchwały w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu podejmuje walne zgromadzenie spółki, wobec czego uchwała w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego stanowi uchwałę wspólników ustalającą zasady wynagradzania członków zarządu w rozumieniu art. 203¹ (zdanie pierwsze) Ksh. Brak określenia zasad i limitów przez właściciela (Gminę) mogło prowadzić do niejednolitego postępowania oraz utraty transparentności w kształtowaniu wynagrodzeń w spółkach oraz w gospodarowaniu mieniem komunalnym.

(akta kontroli str.674-690)

Burmistrz wyjaśniła, że *brak określenia przez Zgromadzenie Wspólników zasad udostępniania członkom Zarządu urządzeń technicznych i innych zasobów należących do Spółki – które są potrzebne do wykonywania ich obowiązków – wynika z faktu, że przepisy nie nakładają takiego obowiązku. Art. 203¹ Ksh daje możliwość ale nie wymaga, by wspólnicy ustalali te zasady w formie uchwał. To oznacza, że decyzja o tym, czy takie zasady mają być przyjęte i przez kogo – pozostaje w gestii Spółki.(...) mając na uwadze zapis art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, mówiący o uprawnieniach członków organu zarządzającego do korzystania z określonych urządzeń technicznych oraz zasobów stanowiących mienie spółki – wskazuje on również na możliwość, nie wymaga, by wspólnicy ustalali te zasady w formie uchwały (...).*

(akta kontroli str.699-701)

Były Burmistrz zeznał, że *przygotowany projekt uchwały przez radców prawnych Urzędu uznałem za prawidłowy i zdecydowałem o jego podpisaniu.*

(akta kontroli str. 985-993)

NIK zwraca uwagę, że zarówno w przepisach ustawy o wynagrodzeniach, jak i w Ksh nie przewidziano, by określenie zakresu i zasad przyznawania członkom zarządu świadczeń dodatkowych należało/mogło należeć do kompetencji RN. Natomiast z art. 203¹ (zdanie pierwsze) ksh jednoznacznie wynika, że zasady przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń może ustalać uchwała wspólników.

5. W § 8 uchwał ZZW spółek MPWiK i MPEC w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu, zawarto zapisy umożliwiające RN zawarcie z członkami Zarządu umów o zakazie konkurencji po zakończeniu zatrudnienia, co było działaniem nierzetelnym w kontekście świadczenia przez te spółki na rzecz Gminy usług użyteczności publicznej oraz posiadaniu monopolistycznej pozycji na rynku lokalnym w zakresie odpowiednio: dostaw wody i odbioru ścieków oraz dostarczania ciepła sieciowego dla mieszkańców Miasta Bochnia. W latach 2022-2024 nie zawierano odrębnych umów z członkami zarządu ww. spółek, w których zastrzeżono by zakaz konkurencji po ustaniu umowy o zarządzanie, w związku z czym nie przyznawano oraz nie wypłacano im odszkodowań z tytułu realizacji zakazu konkurencji.

Na podstawie art. 7 usg zadaniem własnym gminy jest bieżące i nieprzerwane zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, a w szczególności realizacja zadań własnych obejmujących m.in. sprawy wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych oraz zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą. Wskazane Spółki, ze 100% udziałem Miasta Bochnia, realizowały ustawowe zadania Gminy w przedmiotowym zakresie. W przypadku MPWiK podstawowym przedmiotem działalności, określonym w umowie spółki były m.in. *pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków*. Natomiast w przypadku MPEC podstawowym przedmiotem działalności, określonym w umowie spółki było m.in. wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, wykonywanie robót ogólnobudowlanych w zakresie przesyłowych obiektów liniowych, wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej.

Na rynku przesyłu ciepła oraz usług wodno-kanalizacyjnych panują tzw. monopole naturalne, charakteryzujące się m.in. brakiem opłacalności budowy równoległych sieci ciepłowniczych czy wodociągowo-kanalizacyjnych, co w praktyce oznacza, że na danym obszarze istnieje tylko jeden dostawca tych usług. Spółka MPWiK działała m.in. w oparciu o *Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie miasta Bochnia*⁵³, określający prawa i obowiązki tego przedsiębiorstwa oraz odbiorców usług na terenie Miasta w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Stosownie także do art. 3 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków jest to zadanie własne gminy i może być ono realizowane przez jednostkę samorządu terytorialnego samodzielnie lub przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, którym w przypadku Bochni była spółka MPWiK. Oznacza to w praktyce brak możliwości wyboru przez mieszkańców innego dostawcy wody lub odbiorcy ścieków.

Co więcej, w również w sprawozdaniach Zarządu z działalności MPWiK za lata 2022-2024 nie wskazano ryzyka konkurencji wśród ryzyk prowadzonej działalności. W związku z tym, przyznanie RN przedmiotowego uprawnienia, było nieuzasadnione, ponieważ nie istniał rynek, na którym mogliby oni realnie konkurować z MPWiK.

(akta kontroli str. 674-690, 1845-1848)

Z kolei, z informacji uzyskanych w ramach kontroli NIK P/25/064 przeprowadzanej w MPEC wynika, że Spółka na obszarze swojej działalności, w latach 2022-2024, nie miała konkurencji w postaci innego przedsiębiorstwa ciepłowniczego w związku z tym, że – jak wyjaśnił Prezes tej spółki – na obszarze Bochni występują nowo wybudowane osiedla, które posiadają lokalne kotłownie nie wychodzące swoim zakresem działalności poza obszar tych osiedli, a ich działalność jest niekoncesjonowana, gdyż moc posiadanych urządzeń grzewczych nie przekracza 1 MW (tym samym nie wymaga koncesji).

(akta kontroli str. 1842-1843)

Podkreślić również należy, że tak jak dla rynku usług wodociągowo-kanalizacyjnym, istnieją analogiczne przepisy, które regulują funkcjonowanie przedsiębiorstw energetyki ciepłej i potwierdzają ich charakter jako

---

⁵³ Załącznik do uchwały Nr IV/37/19 Rady Miasta Bochnia z dnia 31 stycznia 2019 r.

naturalnych monopolistów lokalnych. Podstawowym aktem prawnym jest ustawa prawo energetyczne zgodnie z którą (art. 18 ust. 1) do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na obszarze gminy. Oznacza to, że gmina może wyznaczyć jedno przedsiębiorstwo do obsługi systemu ciepłowniczego. Ze względu na charakter infrastruktury (sieci ciepłownicze) konkurencja jest praktycznie wykluczona, a działalność taka jest regulowana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE), który zatwierdza taryfy i kontroluje zgodność z tą ustawą.

Burmistrz wyjaśniła, że *Urząd Miasta Bochnia nie sporządził odrębnej analizy zasadności przyznania radom nadzorczym możliwości zawarcia zakazu konkurencji po ustaniu pełnienia funkcji (wraz z odszkodowaniem do 6 miesięcy). W umowach o świadczenie usług zarządzania przyjęto standardowe zapisy wynikające z wymogów prawnych i praktyki korporacyjnej. Zakaz konkurencji został włączony do umowy jako element obowiązku lojalności (art. 211 KSH), przy czym spółka nie ponosi z tego tytułu żadnych kosztów (brak dodatkowego odszkodowania).*

(akta kontroli str. 1751-1752)

Były Burmistrz wyjaśnił, że: *Nie pamiętam dokładnie jakie były przesłanki wprowadzenia tego zapisu do przyjętych uchwał. Te dokumenty przygotowywali prawnicy Urzędu i zgodziłem się z nimi. Urząd nie prowadził analiz dotyczących spełniania przesłanek konkurencyjności w kontekście działalności Spółek.*

(akta kontroli str. 1849-1850)

NIK podkreśla, że wprowadzenie możliwości zawierania zapisów o zakazie konkurencji po ustaniu pełnienia funkcji w umowach o zarządzanie spółkami o pozycji monopolistycznej może być uznane za nierzetelne z uwagi na fakt, że spółki takie nie mają bezpośredniej konkurencji na rynku lub mają ją w bardzo ograniczonym zakresie. Taki zakaz wiąże się z wypłatą odszkodowania dla byłego członka zarządu, co w przypadku braku realnego ryzyka konkurencji, może skutkować uznaniem za niegospodarne wydatkowanie środków publicznych lub korporacyjnych na ten cel. Zdaniem NIK zakaz konkurencji powinien być proporcjonalny do ryzyka, jakie niesie ze sobą działalność byłego członka zarządu. W spółce monopolistycznej, gdzie dostęp do rynku jest ograniczony, ryzyko wykorzystania wiedzy w konkurencyjny sposób jest minimalne, co czyni taki zakaz nadmiernym.

6. Na stronie BIP Urzędu nie opublikowano uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu oraz uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego, co było niezgodne z art. 11 ustawy o wynagrodzeniach.

(akta kontroli str. 670-673)

Burmistrz wyjaśniła, że *niedopełnienie obowiązku informacyjnego, obligującego do umieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej uchwał zgromadzenia wspólników w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego oraz organu nadzorczego, o którym mowa w art. 11 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, wynika z błędnej interpretacji tego przepisu. Pracownik prowadzący sprawy wynagrodzeń członków organu zarządzającego oraz organu nadzorczego, z uwagi na fakt, że gmina jest jedynym*

wspólnikiem nie dopatrzył się konieczności zastosowania zasad określających „Jawność informacji w przypadku spółek działających jak przedsiębiorca dominujący”, poprzez zastosowane sformułowanie wskazujące na większej niż jednego udziałowca. W związku z powyższym wymagane uchwały Zgromadzenia Wspólników, po usunięciu ich części niejawnych, zostaną opublikowane na stronach BIP. W trakcie kontroli ww. uchwały zostały opublikowane na stronach BIP w dniu 22 października 2025 r.

(akta kontroli str. 672-673,1734-1740)

7. W przypadku trzech spółek komunalnych nie podjęto działań mających na celu określenie, w drodze uchwały zgromadzenia wspólników lub w umowie spółki, wymogów, jakie musi spełniać kandydat na członka organu zarządzającego tych spółek, co stanowiło naruszenie art. 10a ust. 7 ugk. Katalog minimalnych wymagań dotyczących doświadczenia i kwalifikacji kandydatów na członków organu zarządzającego określony został w art. 22 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Brak ustanowienia w umowie spółki czy uchwale zgromadzenia wspólników konkretnych wymagań dotyczących kandydatów do zarządu mogło w konsekwencji prowadzić do dowolności ich ustalania przez radę nadzorczą, zarząd lub zgromadzenie wspólników w zależności od aktualnych potrzeb spółki lub prowadzić do powołania osób, które nie mają odpowiednich kwalifikacji.

(akta kontroli str. 672, 1770-1774)

Burmistrz wyjaśniła, że w procesie powoływania członków zarządów każdorazowo weryfikowano indywidualnie spełnienie ustawowych wymagań. Kandydaci powoływani do zarządów ww. spółek spełniali wszystkie wymogi określone w art. 22 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

W odniesieniu do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Sp. z o.o., po odwołaniu poprzedniego Prezesa Zarządu w 2024 r. Rada Nadzorcza – działając na podstawie art. 383 § 1 Kodeksu spółek handlowych – oddelegowała ze swojego składu członka rady do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu na okres 3 miesięcy. Po zakończeniu tego okresu, z dniem 1 stycznia 2025 r., Burmistrz Miasta Bochnia, działając jako Zgromadzenie Wspólników, powołała na stanowisko Prezesa Zarządu Pana Tomasza Karpierza. Powołanie to nastąpiło po dokonaniu oceny jego kwalifikacji zawodowych i doświadczenia, które w pełni spełniały wymogi wynikające z art. 22 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że pomimo braku formalnego przyjęcia uchwał Zgromadzeń Wspólników określających wymagania, o których mowa w art. 10a ust. 7 ustawy o gospodarce komunalnej, procesy powoływania członków zarządów w spółkach komunalnych Gminy Miasta Bochnia odbywały się z zachowaniem wszystkich merytorycznych i formalnych wymagań ustawowych dotyczących kwalifikacji kandydatów.

Wskazała również, że:

- ZW (...) z uwagi na zaistniałą konieczność powołania Prezesa Zarządu MPWiK - przyjęło uchwałę z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu – Prezesa Zarządu MPWiK.
- Po zakończeniu przedmiotowej kontroli NIK planowane jest ujednolicenie praktyki i podjęcie przez Zgromadzenia Wspólników we wszystkich spółkach stosownych uchwał, które w sposób formalny określą wymagania wobec kandydatów na członków organów zarządzających, zgodnie z art. 22 ustawy o zasadach

zarządzania mieniem państwowym, a także utworzenie wyspecjalizowanego nadzoru nad spółkami w UMB.

(akta kontroli str. 672, 1770-1774 1811-1823)

Były Burmistrz wyjaśnił, że: Prezes MPWiK był już prezesem w czasie gdy objąłem stanowisko Burmistrza. Podobnie było w przypadku BZUK oraz MPEC. Kiedy dokonywałem zmiany na stanowisku prezesa MPEC - pomimo braku uchwały określającej wymogi jakie musi spełniać kandydat, określone warunki w ogłoszeniu konkursowym spełniały według mojej wiedzy wymogi określone przepisami prawa stawiane kandydatom.

(akta kontroli str. 1849-1850)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK prawidłowo, z uwzględnieniem przepisów ustawy o wynagrodzeniach, określono wynagrodzenia dla członków zarządu spółek komunalnych. W Urzędzie prowadzono prawidłowe działania w zakresie wyłaniania kandydatów do Rad Nadzorczych. W uchwałach organu właścicielskiego w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu od 2017 r. obowiązywały uregulowania nie w pełni zgodne z ustawą o wynagrodzeniach, a także niezgodne z podziałem uprawnień pomiędzy organami spółki wynikającym z Ksh. W uchwałach ZZW MPWiK i MPEC określono, że Rady Nadzorcze mogą zawrzeć z członkiem zarządu umowę o zakazie konkurencji obowiązującą po ustaniu pełnienia funkcji, co było działaniem nierzetelnym, biorąc pod uwagę brak konkurencji na lokalnym rynku usług odpowiednio: wodociągowo-kanalizacyjnym i ciepłowniczym. W uchwałach ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków rady nadzorczej ustalono miesięczne wynagrodzenie Przewodniczącego RN niezgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach, podwyższając je do poziomu 20%, podczas gdy ustawowy limit takiej podwyżki został określony na poziomie 10%. Na stronach BIP nie opublikowano uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej, co było niezgodne z art. 11 ustawy o wynagrodzeniach. W przypadku wszystkich trzech spółek nie podjęto działań mających na celu określenie, w drodze uchwały zgromadzenia wspólników lub w umowie spółki, wymogów, jakie musi spełniać kandydat na członka organu zarządzającego tych spółek, co stanowiło naruszenie art. 10a ust. 7 ugk.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Uwagi

NIK zwraca uwagę, że podejmowanie przez spółkę komunalną działalności wykraczającej poza obszar administracyjny Miasta Bochnia oraz działalności wykraczającej poza zakres zadań Miasta Bochnia jest dopuszczalne wyłącznie w razie istnienia porozumienia zawartego przez Miasto Bochnia z właściwą odrębną jednostką samorządu terytorialnego, uzasadniającego prowadzenie takiej działalności.

- Wnioski
1. Podjęcie działań w celu opracowania i wdrożenia dokumentów o charakterze wewnętrznym określających zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego nad spółkami komunalnymi.
  2. Przygotowanie projektu uchwały, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. g ustawy o samorządzie gminnym, i skierowanie go do uchwalenia przez Radę Miasta.
  3. Przeprowadzenie analiz w zakresie możliwości dalszego prowadzenia przez BZUK działalności niezwiązanej bezpośrednio z celami i zadaniami powierzonymi tej spółce przez Gminę w sferze użyteczności publicznej pod kątem spełnienia przesłanek określonych w art. 10 ust. 1-3 i ust. 5 ugk oraz podjęcie dalszych działań w zależności od wyników tych analiz.
  4. Dokonanie zmian uchwał ZZW spółek MPEC, MPWiK i BZUK w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu i określenie w nich zamkniętego katalogu celów zarządczych oraz obiektywnych i mierzalnych kryteriów realizacji i rozliczania tych celów stosownie do art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach.
  5. Dokonanie zmian uchwał ZZW spółek MPEC, MPWiK i BZUK w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu i dookreślenie w nich uprawnień Rady Nadzorczej do uszczegółowienia wag dla celów zarządczych oraz kryteriów ich realizacji i rozliczania stosownie do art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach.
  6. Dokonanie zmian uchwał Zgromadzenia Wspólników w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu i dookreślenie w nich przez Zgromadzenie Wspólników zasad i limitów korzystania z dodatkowych uprawnień przysługujących członkom zarządu, o których mowa w art. 6 ustawy o wynagrodzeniach.
  7. Doprowadzenie do zgodności uchwały Zgromadzenia Wspólników w sprawie wynagrodzeń członków organu nadzorczego z art. 10 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach.
  8. Dokonanie zmian uchwał Zgromadzenia Wspólników w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków zarządu w spółkach MPWiK i MPEC w zakresie wyłączenia uprawnienia dla Rady Nadzorczej do zawarcia z członkami zarządu umów o zakazie konkurencji po zakończeniu zatrudnienia.
  9. Określenie, w drodze uchwały zgromadzenia wspólników lub w umowie spółki, wymogów, jakie musi spełniać kandydat na członka organu zarządzającego w spółkach MPEC i BZUK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 31 października 2025 r.

Kontroler

Tadeusz Woźniak
specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Krakowie

Dyrektor
Janusz Klimek

/podpisano elektronicznie/